

1923 július 11.

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára, pályaud- varon és vidéken is, 3 lej	
Bukarestben	— 3.50

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 20 ck
Egy szám	— 1.20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 116. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Tamuz 28. — 1923. július 12. Csütörtök

Az Uj Kelet emlékkönyvéből

Irta Marton Ernő

Bekötött, nagy könyvek hosszú sora a szerkesztőség könyvespolcain. A könyvek sarkán nincs rajta a szerző neve, cím sincsen, csak dátumok, hónapok és évek hosszú sora. 1918 decemberével kezdődik és 1923 júniusával végződik. Öt keserves esztendő egymásratoró eseményei vannak összezsúfolva a könyvekben, maga az élő történelem: az Uj Kelet évfolyamai. Ezekben a füledt és gondokkal nyomott napokban lapozni kezdjük a szürkülő főlánsokat s ahogy végigsiklik tekintetünk az események visszahajló ivén, akaratlanul kínálja magát a gondolat, hogy a betűk temetőjéből kiemeljünk egy egy eseményt s odatartsuk intő példának a megfélekedzők elé. Filmszerűen pereg le előttünk öt esztendő minden küzdelme, az erdélyi zsidóság nagy átalakulási processzusa, újra halljuk politikuskok és államférfiak nyilatkozatait, a biztatásokat és ígéreteket s ha hirtelen visszafordítjuk tekintetünket mai életünkbe és összehasonlítjuk a nyilatkozatokat azzal, ami ténylegesen bekövetkezett, keresve sem találhatnánk kompromittálabb iratokat ezeknél a könyveknél. Sohasem volt aktuálisabb, mint ma visszafordítani kissé a rohanó napok kerekét, mementóul azoknak, akik mai tetteikkel merészen rácafolnak tegnapi fogadkozásaikra.

E lapok fényérzékeny lemezére az újságíró éles lencsében keresztül hullott a fény és nem síkolt el szemmi előle. Minden megörögződött, megmaradt, hogy egyszer újra elő lehessen venni és fülekbe harsogni az elröpült szavakat. Az Uj Kelet emlékkönyvei ezek, ahová minden politikus, tudós és államférfiu, aki az utóbbi öt évben fellépett a román közélet tribünjére, beírta a maga autogramját és hitet tett politikai meggyőződéséről. Ma, amikor élet-halálharcot vívunk iskoláinkért, időszerű, hogy visszapergetessük a filmet és újra az olvasó elé idézzük, miként vélekedtek a felelős állásban lévő román politikuskok a zsidóság kulturális elhelyezkedéséről, *miket ígértek és mi lett az ígéretekéből*. Talán ösztönzés lesz ez azoknak, akik lekötötték magukat egy eszme mellett, hogy most, amikor valósággal megcsufolják az eszmét, sikra szálljanak érte.

Az impérium átvétele után Maniu Gyula, a Consiliul Dirigent elnöke az Uj Keletben nyilatkozott először a románság szándékairól a kisebbségekkel szemben. 1918 december utolsó napjaiban történt a beszélgetés s még ma is fülünkbe csengenek biztató szavai:

— Egyenlő jogot, egyenlő szabadságot, egyenlő elbánást ez ország minden polgárának nemzetiségi különbség nélkül! A zsidók ne féljenek. Az új román állam nem fogja utját állani önálló kulturális törekvéseiknek, sőt minden erejével támogatni fogja azokat. Csak türelem. Ha túl leszünk a kezdet első nehézségein, meglátják, valóra válik Gyulafehérvár minden ígérete.

Maniu volt az első politikus, aki az Uj Keletben a zsidó kérdéstről nyilatkozott s azóta a román közélet minden tettel tényező tagja elmondta véleményét e lap hasábjain erről a problémáról és csodálatos módon, majd valamennyien ugyanezt mondták.

1919 augusztus 20-án Braniste Valér akkori közoktatásügyi reszortfőnököt szólaltattuk meg a zsidó iskoláügyben.

— A zsidóságnak vissza kell térnie saját kulturájához és ifjuságát saját iskoláiban kell

neveltetnie — mondotta Braniste. Mi küzdenni fogunk az ellen, hogy a zsidóság továbbra is a magyarsághoz asszimilálódjék, de az ellen is küzdenni fogunk, hogy a románságba olvadjanak be. Tartsák meg és fejlesszék nagygyá a saját értékeiket, mi hathatósan segíteni fogjuk őket ebben a munkában.

1920 február 15-én Vajda Sándor akkori miniszterelnök Londonban tartózkodott, ahol felkeresték őt az angol zsidó lapok munkatársai és megkérdezték tőle, mi van a romániai zsidókkal?

— Romániában — mondotta Vajda Sándor — *nincsen többé zsidókérdés*. Ezt a problémát a nyugati demokrácia és a békeszerződések szellemében rendezték, a zsidóságnak megadtuk mindazon jogokat, melyek egy népi kisebbséget megilletnek. A zsidó ifjuság saját iskoláiban, saját nyelvén tanulhat s az állam a költségvetés megfelelő hányadát ez iskolák rendelkezésére bocsátja, amely összeg hovaforodítása felett a zsidóság önállóan határoz.

1920 július 7-én Mihali Tivadar egységsítő miniszter nyilatkozott az iskolakérdésről. Akkor volt alakulóban a kolozsvári Tarbut.

— A zsidó gimnázium felállítását — mondotta a miniszter — *nemcsak helyesnek, de szükségesnek tartom*. És nemcsak a zsidóság, de a románság szempontjából is fontos, hogy a zsidó ifjuság zsidó iskolákban nyerje nevelését. Biztosíthatom önöket, hogy minden román kormány támogatni fogja a zsidó iskolákat.

1920 augusztus 10-én Goga Oktávián szépművészeti és kultuszminiszter tett hitvallást a zsidó iskolák mellett.

— Mindig igazságtalanságnak tartottam, hogy a zsidó ifjuságot tudatosan távolítják el saját kulturájától és népi eszményeitől. Az elnyomó magyar politikának egyik fegyvere volt ez a többi nemzetiségekkel szemben. Romániában a zsidó ifjuság háborítatlanul végezheti tanulmányait saját iskolában és senki sem kényszeríti arra, hogy a kulturához népi egyéniségének feláldozásával jusson.

Groza miniszter szintén a zsidó iskolák mellett tör lándzsát. 1921 augusztus 24-én ezt mondja az Uj Kelet munkatársának:

— Örömmel jelenthetem, hogy a zsidó felekezeti iskolák, ép úgy, mint a nemzeti-ségiak teljesen egyenlő elbánásban fognak részesülni és ennek látható dokumentuma az lesz, hogy az iskolák támogatására megállapított összeget arányosan fogjuk felosztani a felekezetek között.

Egy másik alkalommal Groza ezeket mondotta:

— Ami a nemzetiségeket illeti, kijelenthetem, hogy a kormány olyan kulturális formákat fog kreálni, amely a kisebbségnek megadja a teljes gondolati és művelődési szabadságot. Saját anyanyelvükön taníthatnak iskoláikban, amelyeket önmaguk adminisztrálnak. Ezzel szemben csupán egy kikötés van, hogy az állam nyelvét is mint tantárgyat tanítsák.

1921 augusztus 20-án Jorga Miklós nyilatkozik az Uj Keletnek és elmondja híres kijelentését:

— Az asszimiláció hipokrizis. A zsidó csak zsidó maradhat. Ennek az igazságnak nemcsak az állam, de a zsidóság is le kell hogy vonja a következményeit. A zsidóság fejlessze a maga kulturáját és teremtsen iskolákat ifjusága számára.

Sorrendben a Take Jonescu-kormány következett ezután. Ennek tagjai sem fukarkodtak az ígéretekben és bizató kijelentésekben. A tisztaszándéku Brediceanu Caius több alkalommal jelenti becsületbeli kötelességének a zsidó nemzeti és kulturális követelések felkarolását. Bizonyára nem rajta mult, hogy az ígéretek közül nem lett valóság. Take Jonescu külföldön és belföldön egyaránt bizonygatja, hogy a nemzetiségek politikai és kulturális fejlődése elé a kormány nem gördit akadályokat.

Jöttek a liberálisok, akiket megelőzőt rossz híruk. De a kormány nyilatkozatai megnyugtatólag hatottak. Bratianu Jonel kormányrajutása első napjaiban kijelentette, hogy respektálni akarja a kisebbségek jogát. A kormány cselekedetei rácafoltak ugyan erre, de a nyilatkozatok szaporán hullottak tovább.

1922 május 8-án nagy vitája volt az Uj Keletnek Mateu közoktatásügyi államtitkárral. Azzal vádoltuk a kormányt, hogy el akar romanizálni bennünket.

— Szó sincs róla — tiltakozott az államtitkár — *mi nem akarjuk önöket romanizálni*, ha ezt akartuk volna, már négy évvel ezelőtt más magatartást tanúsítottunk volna iskoláikkal szemben. *Mi becsülettel és minden hátsó gondolat nélkül az önök nemzeti ügyét akarjuk előmozdítani*. Egyedüli célunk, hogy meggyorsítsuk a hebraizálás folyamatát és hogy ne adjunk további alkalmat arra a zsidóságnak, hogy egy más, tőle idegen nép kulturáját szolgálja. *Nem kétséges, az állam anyagilag is támogatni fogja iskoláikat*.

1922 augusztus 20-án maga a liberális közoktatásügyi miniszter, Angheliescu nyilatkozik a következőképpen az Uj Keletnek:

— *Az erdélyi zsidókat a békeszerződés is külön kisebbségeknek deklarálja és így ragaszkodnom kell ahhoz, hogy a zsidó tanulók vagy zsidó felekezeti, vagy román állami iskolákban végezzék ezentul tanulmányukat*. A zsidó iskolák tanítási nyelvére vonatkozó átmeneti időt kérő kívánságokat azonban szintén a legméltányosabban fogom teljesíteni.

Ezeket a kijelentéseket Angheliescu miniszter ur mondotta személyesen és élőszóval. Hiteles gyorsírói jegyezték tanuskodnak róla.

Vajjon sejtette-e akkor, hogy néhány hónap múlva olyan gyökeresen megváltozik a meggyőződése és nemcsak hogy megvonja a zsidó iskolák nyilvánossági jogát, de a héber tanítást is eltiltja, miként a magyar iskolákban a magyart.

Az erdélyi közoktatásügyi feje, Pteancu vezérigazgató szintén nem marad mögötte a többi nyilatkozóknak. Alig néhány hete, 1923. április 16-án ezeket mondotta el az Uj Keletben:

— *A zsidó iskoláknak át kell térniük a zsidó álláspontra*. Nem lehet senkinek két székre ülni, mert a földre zuhan. A zsidó álláspont érvényesítése ne csak teoretikus érvényű legyen, de effektive teljes életberendezésükben is megnyilatkozzék. Vigyék ezt következetesen keresztül, nehogy a zsidóság a jövőben para-

zita életre legyen kényszerítve. *Mi a zsidó iskolákat valóban a zsidóságnak akarjuk adni minden burkolttabb forma nélkül. Ennek összes konzekvenciáit le kell a zsidóságnak vonni. Ha a héber nyelvet nem tudnák teljes egészében bevezetni, úgy a történelmet, földrajzot és román nyelvet románul taníthatják a többi héber nyelven tanított tananyag mellett. Ami újabb zsidó középiskolák felállítását illeti, kijelenthetem, hogy amennyiben a törvényes intézkedéseknek megfelelnek s megfelelő garanciával működnek, — iskolaépületek, a tanárok fizetése, szertárak stb. tekintetében — semmi akadály sincs annak, hogy újabb iskolákat engedélyezzünk, vagy a meglévők működése elé akadályokat gördítsünk.*

Ime: teljes a névsor. Nem hiányzik senki azok közül, akik az utóbbi öt évben *feletős helyről intézték Románia sorsát* és befolyással voltak az ország kulturpolitikájára. Az összes pártok és felfogások vezérei megnyilatkoztak, de még ritka kivételül sem akadt egy sem, aki kétségbevonta volna az erdélyi zsidóság iskolához való jogát, sőt valamennyien úgyszólván ünneppélyesen lekötötték magukat az elvhez, hogy az államnak nemcsak megakadályoznia nem szabad, de minden erejével támogatnia kell a zsidó iskolák munkáját. A zsidóság ezekben az ígéretekben bizva létesítette iskoláit és hozta meg érettök a legnagyobb áldozatokat. Ezekben az egybehangzó nyilatkozatokban az egész román nép egységes akaratát kellett felismernünk és hihetetlennek tartottuk, hogy valaha is el fogják vitatni ezt a jogunkat. Am a *hihetetlen mégis bekövetkezett.*

Halálraítelt iskoláink fölött most tetemre-hívjuk azokat, akik ott állottak az iskolák bölcsőjénél és áldást mondtak rájuk. Mindannyian felelősek érte, mert eddig még senki sem emelte fel tiltakozó szavát a jogfosztó rendelet ellen. És mindannyiunknak fokozott kötelessége védelmébe venni az ügyet, amelynek igazságosságát felismerték és hirdették. Megrendült bizalmunk és hitünk csak így állhat helyre, csak így jöhet el a felzaklatott lelkek nyugalma.

Demobilizálják a haditengerészetet

Páris, július 11. (Rador.) A kamara egyhangulag megszavazta a tengerészeti leszerelésre vonatkozó washingtoni egyezményt.

Benes és Masaryk párisi útja

Páris, július 11. Poincaré ma kihallgatáson fogadta Benes csehszlovák külügyminisztert, aki délután Londonba utazott. A párisi lapok szerint Masaryk októberben hivatalosan látogatást tesz a francia köztársaság elnökénél.

Isten lábánál...

— A történelem regénye —

Írta: Sas László

7. Fáklyák a messzeségben

Hideg, berzengő félelem költötte fel ál-mából Ávrámot. A sátor nyílásán besettenkedett a nap, rákuszott Szárai homlokára és megvilágította a hajszálnyi ráncokat. Száz érdes-torku legény dalolt kint a réten, teherbeesett asszonyok ziláltan üldögéltek a tölgyek lombjai alatt, révedt szemükben a boldog termés-mosolya világított. Virgonc gyereknevelés, keresztetűző hajlamok csapadéka, elöntözte a világos hajnal zivajával, féktelenségével, amit messzi az élet hajnalából hozott, sötétségekből és világosságokból, a nagy kezdetről, aminek minden titokzatossága beleolvadt az egyetlen Élő nevébe.

Csillagok jártak és hajnalok jöttek, fekete hegyek feltornyosodtak, sárga földek és kék vizek messzire elnyultak, virágok feslettek és elhervadtak, vizek csordultak és kiszikkadtak, emberek minden időkre elhallgattak, az áldott sötétségből újjak születtek és e csudálatos Minden felett magasan lebegett a megfjezhetetlen Ok, aminek nevét, képét és kegyét keresték magukban pásztorok, papok és fejedelmek.

Hideg félelem költötte fel Ávrámot. Ami-

A világgongresszus problémái

Második közlemény

Előbbi cikkünkben ismertettük Dr. Osias Thon nézetét a cionista világszervezet jövőbeli szerepéről. Alább ismertetni fogjuk H. Zlatopolski véleményét Palesztina felépítésének anyagi feltételeiről, Dr. Klausner intő szavát a cionista szellem tisztaságának épségbentartásáról, valamint Dr. Szoloveitschik érdekes tervét a Keren Hajeszod szerepéről.

H. Zlatopolski szerint csak úgy várható a magán iniciatívától egészséges és maradandó munka, ha vállalkozásuk reális alapon nyugszik, vagyis oly feltételek mellett történik, amelyeket idealista önfeláldozás nélkül is el lehet fogadni. E feltételek megteremtése azonban a közösség feladatát képezi. Az ország fölépítéséhez három dolog kell: *hitel, föld és emberanyag*. Elsősorban ki kell egészíteni a Gyarmatosító Bank alaptőkéjét az előirányzott kétmillió angol fontra, hogy a telepítéshez szükséges hiteleket folyósítsa. Ez a bank a közgazdaság ágai szerint működő többi pénzintézetek okosan vezetett földszerzése mellett lehetővé tenné, hogy a befektetett tőke tíz év alatt több mint félmillió zsidó bevándorlást és elhelyezkedését eredményezze. De honnan teremtsük elő a szükséges pénzeket, mikor a Keren Hajeszod két év alatt egy milliót sem gyűjtött össze?

Dr. Klausner szerint az eredménytelenség oka abban rejlik, hogy a cionista mozgalom pénzügyítő szervezet lett, melynek egyetlen jelszava: *zsidók, adjatok pénzt országotok felépítésére!* A szervezet az építési vállalkozó szerepét tölti be, anélkül, hogy a nép lelkére befolyást gyakorolna. Szorinté újra fel kell fedezni a nagy nemzeti mozgalom belső magvát. A cionista mozgalom nemcsak politika, telepítés, nevelés vagy kultúra magában, hanem az összes nemzeti erők megnyilvánulása egy emberibb létért való küzdelemben. Ki kell fejleszteni a nép széles rétegeiben a nemzeti élet megteremtésére irányuló akaratot, s akkor lesz majd több lelkesedés sorainkban, a lelkesedés pedig majd az áldozatkészséget is emelni fogja.

Igen érdekes és eredeti gondolatot hoz Dr. M. Soloveitschik cikke a Keren Hajeszod eddigi és jövőbeli fejlődéséről. A Keren Hajeszod két évi működése alatt kénytelen volt eredeti rendeltetésétől eltérni, s ép ezért tisztázni kell az ő szerepét az ország felépítésében.

Már megalakulása idején háromféle jelleg keverékét viselte magán. Volt benne valami a nagy áldozatokban mutatkozó nemzeti mozga-

lomból, adóbehajtó szervezetből és részvénytársaságból. A részvénytársaságnak egy kissé különös formája ez, ahol közgyűlési szavazásoknál nem a részvények, hanem a részvényesek száma dönt, — ez azonban a Keren Hajeszod népmozgalmi jellegéből eredő jelenség. Közben kiderült, hogy a várt 25 millió fontos eredmény oly rövid idő alatt nem érhető el, az alapítási tervzetben említett jövedelmező vállalatok létesítésétől anyagi eszközök hiánya miatt el kellett tekinteni. Ez a tény erősen tompította a Keren Hajeszod üzleti jellegét, olyannyira, hogy aki ma adózik a Keren Hajeszod javára, tisztában van vele, hogy nem jövedelmező vállalkozásokba fektette a pénzét, hanem áldozatot hozott a zsidó nemzet otthon felépítési céljaira. Ebből merítette a K. H. direktoriuma azt a jogot, hogy a befolyó összegeket elsősorban a cionista kongresszus által megállapított Palesztina-költségvetés rendelkezésére bocsássa. Bár a K. H. pártokon felül álló intézmény, amely a nemcionisták tömegére is támaszkodik, a direktorium eljárása jogtalannak mégsem minősíthető, mert a részvényesek, helyesebben: az adakozók nagy többsége cionista, a nemcionista adakozók is a cionizmus eszméit propagáló agitáció hatása alatt járultak hozzá a cionizmus programját képező zsidó nemzeti otthon felépítéséhez. Ezek az emberek máris öntudatlanul cionisták s a Palesztina-építésben való további részvételük egész cionistává tojja nevelni. Így volt ez eddig. A jövőre nézve azonban szabályozni kell a K. H. viszonyát a cionista szervezethez, mert ha a K. H. odáig fejlődik, hogy igazgatásának minden ágát kiépíthesse, akkor még beállhat az a fura helyzet, hogy a kongresszus által elfogadott Palesztina-költségvetés, amely csak a K. H. pénzével valósítható meg, amannak közgyűlése által módosításoknak lehet kitéve, ami hatáskori összeütközést teremtené a Szervezet és a K. H. között. Cikkirő szerint a megoldásnak az az egyetlen helyes módja, hogy a Jewish Agency tisztje a velejáró országépítési feladattal együtt a Keren Hajeszodra ruháztassék. Aki hozzájárul a munkához, legyen beleszólása az irányításába is.

Legolcsóbban
fest, tisztít az

UNIO

gőzmosógymár
Gluj, G. Reg. Ferd. 133

1383

kor felült puha fekhelyéről, remegtek lustuló tagjai. Bágyadtságot hozott magával az éjszakai borbély, szomorúságot és méla borongást. Hivatalanul érkeztek, sötét szárnnyal, mint az esti alkonyat. Magányos volt most magával, mint a sivatagba tévedt vándor félelmével, mert ezen a reggelen az idő nehéz léptével elérkezett hozzá.

Betelt gazdagsága, hire és diadalai. Királyok keresték kegyét, Melkhisébek, Sálem királyának keze nyugodott fején, a magasságos Isten papjái, hűbéresei voltak, Aner, Eskhol és Mamré, akik királyok szilaj csatáiban küzdöttek vele. Magot nem vetett soha, a föld termő rögebe nem hintett életet. Idegen kalászkok termését aratta. Magot nem vetett férfi teste. Idegen magok népe sokasodott meg körülötte. Egyedül volt, hitének nyomát járta, látomásai nyomát, amiket a titokban Élő sejtelméből hívott le megához. A földön kereste, a térhe osztotta és emberi szót várt tőle. És amikor a pusztában lázak gerjedelmében égette magát, közelért hozzá a látomás, meg is érintette. Hitte akkor, hogy újra fog születni, férfitestének új hajtásával és látni fogja mégegy-szer kilombozó önmagát és maradandóan elviszi minden gyűjtését a névtelen időbe.

Hitt az ígéretekben, de ezen a reggelen, amikor az éji harmatok forró párái szétporzot-tak a lombok között, a nap csöndesen ráillesztette ujját Szárai homlokáncáira és hozzáért

az idő, amit rohanva követett, hogy megragadja egyszer sarkánál, elérkezett hozzá és megállott mellette. Megérezte ekkor először férfiteste fáradtságát. És ráeszmélt ekkor, hogy a reggelek és esték mindörökretartó váltakozásából neki immár csak alkonyata létszen.

Legdiszesebb köntösét öltötte magára. Szemével elbucszozott Száraitól, akinek hamvas szépsége az eltelt időkben érett gyümölcsé lett.

Moréh tölgyese mögött, a néma pusztá peremén magasan állott a költő, a hatalmas kőbőlvájt serleg. Odaköltözött hozzá nehéz léptekkel Ávrám, hogy e szomorú estvéli napján hitet tegyen az Egyetlennek, akire népek sokaságában egyedül eszmélt rá és áldozatát adja neki. Háromszentdős kost, üszöt és kecskét vitt magával és egyik kezében szelíd, bugó gerlét, a másikban pirosesőri galambfiát. És megtiltotta népének, hogy megközelítse áldozásának helyét, ahol egyedül akart maradni a Láthatatlannal, akit muló életének összegyűjtött hitével várt oda.

Felémelte kését és belehasította az üszöbe. Az állat szemének megfagyott tükrén a félelem és fájdalom égő kinját látta. A vér a kökehely száján lecsordult a sárga földre, mely möhön szivta fel magába. Hangok rebentek fel a beszédtelem állat torkán. Panaszkodó siratás, aminek jajja megütötte, megsebezte és komor, nehéz félelemmel megöntözte. És mégis a kecskébék

Kolozsváron bukaresti b

Ötven em...
(Kolozsvár, j...
tőjtől.) Az utóbbi...
szők és tolvajok...
állandó razzákat...
végigjárták Kolozsv...
helyeket, ahol a g...
zódni, hogy kikerü...
széleskörű razzia...
hat férfit és négy...
kellőképpen igazolni.

Az egyik For...
örög emberei több...
egy harminc év kö...
hajlandó okmányait...
ismételt felszólítás...
zolás. Máltatlankod...
takozott a zaklatás...
igazolatóknak, hog...
főhivatalnok, aki...
eltávolította őket...
nált semmi s az e...
főkapitányságra, a...
főnök felismerte be...
rösen körözött vesze...

Jonesca, amik...
is próbált tagadni...
csak nemrégiben k...
ékszerolvajlást, az...
kereskedőt. A rend...
irati körözöveléve...
rablással is vádolja...
szas faggatás után...
betörő előadta, hog...
vette több társával...
dotta el:

— Egy este...
Grivtza sikátorait...
tem egy Smardan-u...
hamar elment. Sok...
ültem az egyik kin...
csót. Már éjfélre já...
ismerősöm lépett be...
ált. Amikor megtud...
tojva monddta, ő t...
nagyobb összegű ban...
lulhoz. Ő ugyanis a...
és sokszor járt a b...
másnak a Carol-par...
egyedül. A bank es...
akivel megállapodtu...
a pénztár helyiségé...
— Minden u...
beszéltek. Hozzált...
hez, de sehogysem

után nyult és led...
Ketté metszette gy...
oldalára tette. Ke...
gerlét, de reszket...
véres öblében és t...
Es Ávrám e...
két madarat és kö...
mét Igazságtévés...
ságból, várta, ha...
Igazságosztó ké...
kot és kettéoszta...
zásul a Magasbant...
Vad keselyű...
és halál sötét koszo...
tevést.

— Tied az...
gondolata, — en...
tartod velem. De...
mindkettőt és le...
mert nélkülöd né...
földön.

Felhők eres...
és beborították...
hirtelenl a leveg...
és álmothintó sz...
Ávrámot, lenyom...
kezett és az élet...
a galamb turbéko...
Ávrám álma...
tett, amint égve l...
sietett az oldala r

Kolozsváron letartóztatták egy bukaresti bankrablás tettesét

Ötven embert fogtak el razzian

(Kolozsvár, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi időben elszaporodott zsebmetszők és tolvajok üldözése a kolozsvári rendőrség állandó razziaikat tart. Tegnap este a detektívek végigjárták Kolozsvár összes mulatóit és szokat a helyeket, ahol a gyanus alakok meg szoktak húzódni, hogy kikerüljék a rendőrség figyelmét. A széleskörű razzia alkalmából előállítottak negyvenhat férfit és négy nőt, akik nem tudták magukat kellőképpen igazolni.

Az egyik Forduló-utcai mulatóban a rendőrség emberei többek között igazolásra szólítottak egy harminc év körüli fiatalembert, aki nem volt hajlandó okmányait felmutatni, sőt a detektívek ismételt felszólítására kereken megtagadta az igazolást. Máltatlankodó, majd fenyegető hangon tiltakozott a zaklatás ellen és kijelentésbe helyezte az igazoltatónak, hogy a belügyminisztérium egyik főhivatalnok, aki neki állítólag igen jó barátja, eltávolítja őket a rendőrségtől. De nem használt semmi s az erőlyes vendéget előállították a főkapitányságra, ahol az inspekción Ilea detektív-főnök felismerte benne Gheorghe Jonescu többszöri körözött veszedelmes betörőt.

Jonescu, amikor látta, hogy leleplezték, nem is próbált tagadni. Beismerte, hogy Bukarestben csak nemrégiben követett el egy nagyobbabban árszertolvajlást, azonkívül kifosztott több fővárosi kereskedőt. A rendőrség irattárában őrzött távirati körözölével szerint azonban Jonescut bankrablással is vádolja a bukaresti rendőrség. Hosszas faggatás után a véletlenül rendőrközre került betörő előadta, hogy a bankrablást tényleg elkövette több társával. Az esetet Jonescu így mondta el:

— Egy este teljesen pénztelenül rőttem a Griviza sikátorait. A pénz, amit nemrég szereztem egy Smerdan-utcai üzlet kifosztásával, csakhamar elment. Sok pénz kell a nőknek... Beültem az egyik kimérésbe és vártam a jószerencsét. Már éjfélre járt az idő, amikor egy soffér ismerősem lépett be s egyenesen az asztalomhoz állt. Amikor megtudta, hogy nincs pázsem, suttogva mondogta, ő tudna szerezni. Délelőtt ugyanis nagyobbösszegű bankjegyet vitt a Banca Neamuluihoz. Ő ugyanis az egyik igazgató soffőreje volt és sokszor járt a bankban. Találkozót adtunk egymásnak a Carol-parkban másnap délre. Nem jött egyedül. A bank egyik szolgáját hozta magával, akivel megállapodtunk, hogy este beenged minket a pénztár helyiségébe.

— Minden úgy történt, ahogy előre megbeszéltük. Hozzáálltunk a pénzeszekrény felnyitásához, de sehogysem akart sikerülni. A zajra már

különbben is figyelmes lett a házmester és így kénytelenek voltunk a munkát abbahagyni. De a következő éjjel dinamittal mentünk vissza. Meggyújtottuk a zsinórt, azután elrejtőzködünk a parkirozott kerti. A szerencse azonban végleg elpártolt tőlünk, mert a robbantás nem sikerült és az összecsendült házbeliek elől alig tudtunk elmenekülni. Még így is, nem tudom miképen, a rendőrség megkapta valakitől a személyleírásomat

Cáfolják a pénzügyminiszter külföldi kudarcát

A külügyminiszter szerint Bratianu Vintila csak információkat ment szerezni

(Bukarest, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bratianu Vintila pénzügyminiszter hetekkel ezelőtt külföldi utra indult. A pénzügyminisztert a bukaresti ellenzéki lapoknak nem éppen a legjobb kívánsága kísérte utjára. Pessimista kijelentésekkel kommentálták a pénzügyminiszter utjának eshetőségeit és a sorok közül kicsengett az a remény és sóvárgás is, hogy ne is sikerüljön a miniszter utja.

Bizonyos az, hogy a külföldi sajtó hideg tartózkodással fogadta Bratianu Vintilat és a francia és angol tőkés pénzeszakszja tiltakozón szorult össze a pénzügyminiszter közeledtére.

Az ellenzéki sajtó hasábkokon keresztül számolt be naponta azokról a balsikerekről, amelyek Bratianu utjában kísérték. Majd angol lapok nyomán közölték azokat a súlyos feltételeket, amelyekkel sikerült a pénzügyminiszternek a vonatok részére szükséges kölcsönt Angliától megszereznie.

Eredményteljesen járt-e a pénzügyminiszter utja?

A bukaresti kormányellenes sajtó kampányát sokban segítette a külföldi, de főleg a francia sajtóban megjelent támadó cikkek sorozata, amelyek éles kritika tárgyává tették a liberális rendszert. A „Liberte” című párisi lapban Camillo Aymard kitűnő francia publicista feltűnést keltő cikkben kritizálta a mai kormányzati rendszert és a kölcsön megtagadása mellett tört lázadását. A „Liberte” ebben a cikkében, amelyet annakidején az Uj Kelet is közölt, leszögezi, hogy Franciaország nem eléggé gazdag ahhoz, hogy továbbra is pazarló lehessen. Negyven-ötvenmilliárd aranyfrankot vesztett már el Franciaország, mert hitelt adott a Bratianu Vintilák vöröskakasról szóló meséinek.

A kormány hivatalos lapja, a „Viitorul” viszont minden alkalommal hűségesen cáfol és arról adott hírt igen óvatos formában, hogy a pénzügyminiszter tárgyalásai a lehető legjobb mederben folynak. Az időközben megtartott minisztertanácsok programjától teljesen lekerült a pénzügyminiszter külföldi utjának kérdése. Az első üléseken a miniszterelnök ar-

és ezért kellett Bukarestet elhagynom. Azt hittem: Erdélyben nem lesz bánthatóságom. És ha tegnap este nem iszom a kelleténél többet, most szabadon szívom a júliusi levegőt.

Jonescu beletörődötten állt a fényképezőgép elé. Azután bekormoztatta a tenyerét, hogy ujjlenyomatokat vegyenek fel róla. Holnap erős kísérettel visszaviszik Bukarestbe s átadják az ottani hatóságoknak.

ról számolt be, hogy a pénzügyminiszter még nem küldött hivatalos értesítést utjáról. Később azzal vette le napirendről a kérdést, hogy a pénzügyminiszter hazaérkezése után személyesen számol majd be utjának eredményéről.

Duca külügyminiszter nyilatkozata

Az ország politikai és közgazdasági közvéleményét, amely érthető figyelemmel kísérte a pénzügyminiszter utját, így teljesen megosztotta a liberális és az ellenzéki sajtó. Duca külügyminiszternek azután sikerült a bonyolult gordiusi csomót kettévágnia.

A külügyminiszter ugyanis a „Viitorul” mai számában kategórikusan cáfolja azokat a lapjelentéseket, amelyek szerint Bratianu Vintila pénzügyminiszter párisi tartózkodása balsikerekről járt volna. A hír annál tarthatatlanabb, mivel tudvalevő volt már a pénzügyminiszter utazása előtt, hogy nem szándékozik kölcsönök ügyében tárgyalni, vagy concessziókat adni, hanem csak ki akarja fejteni a szövetségesek és a jóvátételi bizottság előtt Románia helyzetét, kapcsolatban a kártérítési problémával, továbbá ismertetni akarta a nyugati pénzügyi körök előtt egész gazdasági programját, amelynek alapján azután konkrét megoldáshoz jutnak a petroléumkérdésben és a vízierők felhasználásának ügyében. Mindezek alapján nyilvánvaló, hogy lehetetlen balsikerekről beszélni akkor, amikor csak információk tárgyalásokról van szó. Egyébként is az érkezett jelentések szerint Bratianu Vintila impressziói igen kielégítőek.

Eddig tart Duca nyilatkozata, ami annál meglepőbb, mert Bratianu Vintila a párisi sajtó képviselői előtt maga is kijelentette, hogy kölcsönért jött. Most azután megtudtuk, hogy a pénzügyminiszter nem is kölcsönért utazott, csak információk céljával és sikeresen „informálódott”.

* A fejfájás, szédülés, mellszorulás, szivdobogás oly eseteiben, melyek dugulástól származnak, a Ferenc József keserűviz kizsírja az emésztés utjait és elhárítja a vértolulást. (B)

után nyult és leölte azt is. És leölte a kóst. Ketté metszette gyenge testüket és az oltár két oldalára tette. Kezébe vette a galambfiát és a gerlet, de reszkettek azok ottan, tenyerének véres öblében és félelmükben halkán pihegtek.

— És Ávrám ekkor letette két kötőnkre a két madarat és közéjük ült és behunyta a szemét. Igazságtételt várt a legmagasabb magaságból, várta, hogy lenyuljon egy hatalmas, igazságosztó kéz és megragadja a véres gyilkot és kettéoszza az ő testét legmagasabb áldozásul a Magasbantrónolónak.

Vad keselyűk keringtek fölötté és ő a vér és halál sötét koszorújában némán várta az igazságtételt.

— Tied az egyik fele, — rébbent benne gondolata, — enyém a másik, ha frigyedet tartod velem. De ha nem, keselyűknek adod mindkettőt és leküldöd rám halálangyalodat, mert nélküled nekem nem marad semmim e földön.

Felhők ereszkedtek rá a kerengő keselyűkre és beborították sötétségükkel. Sűrűvé dagadt hirtelenül a levegő, megtelelt nehéz párakkal és álmothintő szagokkal. Az álom meglepte Ávrámot, lenyomta a földre, amely vérről ölekezett és az élet véréit itta. A gerle bugott és a galamb turbékolott.

Ávrám álomában nagy, füstölő fáklyát látott, amint égve lecsapódott az égből és végigszelgett az oldala mellett és időzött az áldozati

oltáron, égett és lángolt és ismét felkuszott a magas égbe, ahonnan leereszkedett. Csak egy pillanatig tartott, míg ott járt körülötte az égő fáklya éhes tüzzsávjával, míg lengett és lobogott, jött és távozott és e pillanatban megnyitott egyszerű a messzeséget elborító menny boltozata és a végtelenségben, ahol tengereken hajók ringottak és a földeken városok épültek és emberek milliói nyüzsgtek, egymással viaskodtak, romboltak és építettek, mindenütt apró fáklyákat látott felvillanni, hasonlókat az égből érkező hatalmas fáklyához, amint világító lángjukkal lengtek szerteszét, rendületlenül égtek szaporodó emberi sokadalmak között és ki nem aludtak soha.

Hűs este volt, amikor Ávrám felismelt álomból. Bezárult már az ég megnyitolt boltja, mögötte nem látta többé a jövendőt, az embereket és a fáklyákat, csak a sötét eget látta maga felett. És az oltárt látta, amelyen látomásának éjszakájában végiglobbant a fáklya tüze. Az oltár egyik oldalán az áldozat egyik fele, a másik oldalán azonban hamu maradt az áldozat másik fele helyén. A gerle pihegve és rettegve ült a kötőnkön, de a galamb nem volt ott már, csak fekete pora.

Ávrám felnézett a magas égbe. Az ég nagyon hallgatott fölötté és csend volt szerteszét, beszédtelen és hangtalan, mintha ájtatos áhitat lepte volna meg fönt és lent a teremest.

Ávrám felnézett az égre.

— Égő fáklyát küldtél le nekem, ó, Uram,

égő fáklyát mutattál nekem a messzeségben Enyém lesz-e hát e föld és ivadékomé, mint ígérted, vagy szétszórsz engem földek messzeségébe és ivadékomat, hogy bolygó tűzként lohogjon szerteszét.

Az ég hallgatott megint nagyon. De megszapordtak rajta a csillagok, mindenütt, ahol a menny a földet takarta és a Hatalmas, ki a látomást küldte, nagyon hallgatott.

Gondok nehéz nyugóval tért vissza Ávrám népe közé. Csöndes pihenésbe készültek bele az emberek és nyájak. A tölgyes sötétjében csendesen meglapult az éj. Ávrám a gondok nehéz nyugóval közeledett sátrához. Keserűség marta. E földet kérte magának és ivadékanak, ivadékok ismét ígért látomásának hirdetője, de ivadékat messze látta e földtől, szétszórva a földek nagy mezőségén, emberek sokasága között.

A sátorból jöttére kilépett Szarái és kézen vezette az egyiptomi Hágárt. Szemében könnyek világítottak, ajkán panaszos beszéd volt.

— En urám, Ávrám, — mondta neki, — keserűség emészt miattam, mert a Magasbantrónoló elzárta méhemet és nem engedti, hogy ivadékom legyen tőlem. Ezért hozzád adom szolgálómet, az egyiptomi Hágárt és fogadd el tőlem, hogy legyen ő a te feleséged.

Ávrám megragotta egyik kezével Szarái kezét, a másikkal Hágárt és megint felnézett a magas égre. De a magas ég nagyon hallgatott megint és sötét volt és csillagtalan.

Sógyár

Ferd. 133

hogy megragadja... zsa és megálló... ör férfitesté fá... hogy a reggelek... aközéséből neki... lltötte magára... akinek hamvas... rettt gyümölcsö... a néma pusztá... ár, a hatalmas... t hozzá nehéz... ru estvéli nap... akire népek... rá és áldozatát... üszöt és kecs... ben szelid, bugó... galambfiát. És... közelitse áldozá... kart maradni a... ek összegyűjtött... totta az üszöbe... ikrén a félelem... ver a kökehely... re, mely mohón... bentek fel a be... dó siratás, ami... és komor, ne... égis a kecskebak

Likvidálás előtt az orosz ellenforradalom

(Berlin, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Szovjetországra mostanában történő nagy átalakulások alkalmával berlini politikai körökben sok szó esik az orosz ellenforradalom likvidálásáról. Ismeretes, hogy az egész világban széjjelzört ellenforradalmi csoportok közül legnagyobb és eszközeiben legkevésbé megalkuvó a legitimistáknak az a szárnya, amely Kyrill és Nikolaj Nikolajevics herceget ismeri el vezetőül. Utánuk következnek az alkotmányos monarchisták, Efimoszky, Maszenikov és Oldenburg vezetése alatt. Ezek mellett rokonprogrammal más kisebb csoportok is keletkeztek, amelyeknek vezetői főként azért nem akarnak beolvadni nagyobb csoportokba, mert hiszagi okokból nem hajlandók magukat az elitett pártok vezérkarának alávetni.

Az orosz monarchisták között minden programpontra nézve nagyjából megtörtént a megegyezés, csak a trón betöltése tekintetében állnak fenn éles ellentétek. Az ugynevezett legfelsőbb monarchista tanács, amelynek Európa minden országában képviselői vannak, még mindig nem tudott az uralkodó személyében megegyezni. A tanács a következő tagokból áll: N. E. Markow (Berlin), Schirinski-Schachmatow herceg (Berlin), Kropenszki (Franciaország), Obelenszki herceg (Franciaország), Maszenikov (Berlin), Antonij metropolita (Szerbia), Bogdalow (Belgium), Lochwitzki tábornok (Törökország), Trepow (Anglia).

E tanács mellett Kyrill környezetében sérely munkálkodást folytat a nagyhercegek tanácsa, mely képviselőket tart fenn Amerikában (Brasol Alexej), Ausztriában (Ladischensky), Magyarországon (Goliczyn-Muraolin) és Münchenben (Ewald ezredes).

A monarchista néppárt is egyik ismertebb külföldi ellenforradalmi alakulat, amelynek husztagu központi bizottsága vállalta a párt irányítását. Az idők folyamán a párt négy szövetségre szakadt. „A Haza Megmentése” (Konstantinápoly), „A Haza Fölzabeditása és Ujjalakítása” (Páris), Oroszország Ujjáépítése (Szófia) és Oroszország Föltámadása (Belgrád) című pártfrakciókon felül élénk agitációt fejtett ki a Németországban működő „Nemzeti Ujjáéledés” című párt is, amely lapjával, a „Ruskoje Djeloval” már feloszlóban van. A Szerbiában élő Wrangel körül egészen eltérő programu oroszok agitálnak az orosz restauráció érdekében.

A monarchisták sajtója eleinte revtiszertü volt és az eszmét csak később kezdték politikai agitációvá kiszélesíteni. A Belgrádban kiadott „Novoje Wremja” és a Kyrill hívei által kiadott „Tribune”, majd a Münchenben németül megjelent lapjaik már heves vitában voltak a bolsevikokkal rokon-szenvező helyi újságokkal. A monarchista francia lapok, mint a „Gaulois”, a „Nation Francaise” és az „L'Echo National” szívesen közölték az ellenforradalom híreit és a világpolitikába való hozzájárulásait. Belgiumban a „Nation Belge”, Olaszországban a „Giornale d'Italia”, Németországban a „Deutsches Abendblatt” bocsátották az ellenforradalom rendelkezésére hasábjait.

Külpolitikailag az ellenforradalom különféle irányban orientálódik. Igen erős a német monarchistákkal való barátkozás, amely Markovot vallja vezéréül. Ez a csoport élénk összeköttetést tart fenn Ludendorffal és Horthy Miklóssal. Francia-barát politikát folytat Trepov és Obelenszky herceg, akik Leon Daudetben, az ismert rojalistában találtak barátjukra. Érdekes, hogy az orosz fascisták és az orosz ellenforradalmárok között nem áll fenn semilyen kapcsolat.

Csikos tennisz nadrág 455 Lei
Gumiköpeny 980 Lei
Sport vászonöltöny 1200 Lei

KATZ és MENDEL
cégnél Cluj, Főter 10. szám.



Támadják Bethlent az erdélyi kisajátítások miatt

A magyar külügyminiszter olyan hibát osnált, amiért Ferenc József idejében ajánlott levélben kellett volna lemondását elküldenie. Egy kisgazda képviselő feltűnést keltő telepiézései a brüsszeli tárgyalásokról. Gróf Csáky Imre felhatalmazás nélkül írta alá az egyezményt

(Budapest, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetgyűlés mai ülése elé feszült érdeklődéssel tekintenek. Erre az ad okot, hogy Hegyemegi Kiss Pál független kisgazdaképviselő interpellálni fog a romániai magyar birtokok ügyében létrejött brüsszeli szerződésről. Az interpelláció szövegét Kiss Pál már kiadta a sajtónak, amely szenzációra éhesen használja fel a nem mindennapi érdekességeket, amiket Kiss Pál interpellációjában felfed. A nemzetgyűlés mai ülése ismét számonkérés lesz. Az első számonkérés Bethlen párisi utja miatt érte a kormányt. Akkor a kölcsönt hányták szemére, amelyet nem kapott meg. Ma a kormány egy másik ballépéséről fog az ország tudomást venni. Ennek az új ballépésnek

az erdélyi magyar birtokok elvesztését köszönhetik.

Hegyemegi Kiss Pál mindenekelőtt megkérdezi a külügyminisztert, hajlandó-e teljes nyíltsággal felvilágosítást nyújtani arról, hogy a népek szövetségének tanácsában az erdélyi optáltak birtokainak kisajátítása kérdésében Magyarország és Románia között Adasi japán követ közbejöttével Brüsszelben folytatott tárgyalásnak mi lett az eredménye. Miért kellett a tárgyalásokban Magyarország képviselőjét az első kiküldött mellőzésével gróf Csáky Imre volt külügyminiszterre bízni. Hajlandó-e a külügyminiszter a „brüsszeli egyezmény” címén ismert diplomáciai balfogásról nyilatkozni és

ennek a szerencsétlen egyezménynek a következményeit levonni.

Hegyemegi Kiss Pál ezután felsorolja interpellációjában a brüsszeli tárgyalásokról birtokába jutott adatokat. Ebből megtudjuk, hogy azon a népszövetségi tanácskozáson, Genfben, ahol először tárgyalták az erdélyi optások birtokügyét, a magyar álláspontot Lukács György képviselte igen nagy erkölcsi sikerrel. Adasi ekkor megbízást is kapott, hogy igyekezzen a magyar-román megegyezést létrehozni.

A második tárgyalásra, amely Brüsszelben

Megnyílt a külföldi fizetések törlesztéseit közvetítő állami hivatal

Milyen adatokkal kell felszerelni a kérvényeket

(Bukarest, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A külföldi adósságok fizetésére vonatkozólag a törvény akár polgári, akár kereskedelmi tartozásokra nézve tudvalevőleg a következő intézkedéseket tartalmazza:

Mindazok, akiknek tartozásai 1918 november 11. előtt keletkeztek, vagy akiknek a hitelezése 1918 november hó előtti keletű és a határidőn túli meghosszabbításainál is, hogy a jelen törvénybeli fizetési határidőket elnyerhessék, kötelesek biztosítékot letenni, amely nem lehet kevesebb, mint az idegen pénznem törvényes paritás szerinti értékének fele. Ez a biztosíték készpénzben teendő le a hitelező kezeihez és olyan kamatot hoz, amelynek százaléka egyenlő azzal, melyet az adós fizet.

Mindazok, akiknek tartozásai 1918 november 1. után és 1922 január 1-ig keletkeztek, kötelesek lesznek lejben a külföldi pénznem 1922. évi középértéke 30 százalékának megfelelő biztosítékot letenni.

Ez a biztosíték állhat készpénzből, állami, vagy az állam által garantált értékpapirokból, bankgaranciákból, vagy a fent említett hivatal által értékeit részvénytársaság részvényeiből.

A biztosíték mindannyiszor kiegészítendő lesz, valahányszor az elfogadott értéket már nem képviseli. Hasonlóképpen ez fel is cserélhető a hivatal mérlegelése szerint.

A biztosíték letétben marad a tartozás teljes kifizetéséig. Kiegészíthetők azonban a biztosítékból az esedékes részletek akkor, amidőn az évi fizetések következtében a biztosíték nagyobb lenne, mint a törlesztendő összege.

Ez a biztosíték ha a készpénzből, értékpapirokból, követelésekből vagy részvényekből fog állni, a Banca Nationala a Romániai-nél helyezendő letétbe.

ment végbe, már nem Lukács Györgyöt küldte ki Magyarországra, hanem gróf Csáky Imrét és Gajzágó Lászlót.

Csáky itt Gajzágó távollétében aláírta az egyezményt,

mégpedig a román megbízott legnagyobb meglepetésére azzal a kijelentéssel: „Legyen már egyszer vége a huzavonának!” Amikor a magyar kormány az egyezmény aláírásáról értesült, azonnal táviratban követelte az aláírás visszavonását.

A tárgyaló felek harmadszor is összejöttek, ezúttal ismét Genfben. A magyar kormány gróf Apponyi Albertot küldte ki, hogy a hibát hozza helyre. Apponyi azonban már nem segíthetett. A népszövetség érvényesnek mondta ki a brüsszeli egyezményt.

Hegyemegi Kiss Pál kijelenti interpellációjában, hogy ez olyan hiba volt, amiért

Ferenc József idejében ajánlott levélben kellett a miniszternek lemondását elküldenie.

Az interpellációra a külügyminiszter hír szerint azonnal válaszolni fog.

A londoni „Manchester Guardian” hosszabb cikket közöl a népszövetségben felmerült román-magyar konfliktusról. Igazságtalannak tartja a népszövetség határozatát Magyarországgal szemben, mert kétséges, vajjon Magyarország brüsszeli képviselője

nem lépte-e túl felhatalmazását?

A magyar kormány csak arra jogosította fel gróf Csáky Imrét, hogy az esetleges megegyezést aláírja, de semmiestre nem mondhat le Magyarországnak arról a jogáról, hogy a megegyezés lehetetlensége esetén nemzetközi bíróságtól kérhessen jogi véleményt. A lap igazat ad Apponyinak abban, hogy a brüsszeli megbeszélés jegyzőkönyvének aláírása nem jelenti a megegyezés elfogadását. Valójában — és ezt a „Manchester Guardian” is megállapítja — az erdélyi optások ügyében a tárgyalások kudarcra végződtek.

Az engedélyezett fizetési törvényes határidő tizenkét év a törvény kihirdetése napjától számítva. Ezt a határidőt engedélyezik bármily erős valutájú külföldi pénznemben kötött polgári vagy kereskedelmi tartozásra nézve, ha az adósok az imént idézett törvényekben meghatározott biztosítékot letétbe helyezik.

A negyedik szakasz szerint az 1918 november elseje után és 1922 január elsejéig keletkezett tartozásokból az adósok az első négy évben évi 7-33 százalékot kötelesek fizetni adósságukból, amelyből négy százalék a kamatot, 3-33 százalék pedig a törlesztési részletet fogja képviselni.

Ugyanez a szakasz intézkedik arra az esetre is, ha az idegen pénznem árfolyama négy év után alacsonyabb lenne a mostaninál. Ebben az esetben az adós az ötödik évben a 7-33 százalékon kívül egy többlethányadot köteles fizetni, amely a lej javulásának arányában fog kiszámíthatni. Bármilyen lenne azonban a lej javulása, az adós nem kötelezhető tizenkét évnél rövidebb határidő előtt fizetni és bármilyen mértékben csökkenne a lej, az adós kevesebbet nem fizethet, mint évi 7-33 százalékot.

A törvénynek ezek a főbb intézkedései. Ugyanakkor a törvény intézkedik a külföldi fizetéseket eszközöző hivatal hatásköréről is. A hivatal helyiségei a Banca Nationala bukaresti épületében vannak és a hivatal személyzete délelőtt 10—12 óra között áll a felek rendelkezésére. A kedvezményekben részesülni kívánó kereskedők kérvényeiket írásban, esetleg megbízott utján terjesztik elő, vidékiek ajánlott levélben küldik be. A kérvények felszerelésre:

Az adós neve és lakhelye. A kezesnek (kezeseknek) neve és lakhelye. A hitelező neve és lakhelye. A tartozás összege és valutája. A tartozás keltezésének pontos megjelölése, minden egyes

tartozásra külön-külön. Az egyes összegek illető ügyletre vonatkozó elismervények és okmányok mellékelendők.

A kérvényekhez nyújtandó és igazolható összegekre vonatkozóan.

Egyszermindenképpen, amelyek az illető kérvényre vonatkozó hitelezés és adós ha igen, ennek mily

Kirándulások

(Kolozsvár, július 11.) Egy hetedikes Tardosnak az alábbi ked

Kirándulások volt az kirándulások szeretet diadalutja dósága egymást kelt versenyre, ho miben hiányt ne zsidó szeretet mel demonstrálni akar ninc ortodox és miláns, csak kultu abban élőkert raj

... Szerdán van: fiuk, leán Katz Rózsi igazgató Zwi, Kun Adal vezetése mellett. ringatott beunni ebredtünk meg T érdekü vasuton állomására, Vajdason ért bennünk a vajdahunyadi szives meghívásnyadon fogyaszt rabbi atyai felüg

Ebéd után Románia második Gottlieb Ernő k a modernül bere talmas méretei, fokon izzó nyers vezetése kellett nika szédületes zakatoláshoz nem átmentünk a Hú ról türethetőn a tanácsterem k állapotban van szolgálja sok r Ezek közül a le kut őrizi: Evsz két török kéme volt a büntetés kijelentette, haj ha a vár sziklá rab hallatlan munkához. Vaj Év teit el év t akart elkövetke ketülő munkája holtan találták

Csodaszép tuk utunkat a a környék szin. A bányában a most csak ez szám is álland ezer mázsa vas egyik kiaknázó millió méterm társra. Maga a méter magas a gyönyörű v meg szemünk felhős ég foly ormai látszana

Délben Vajdahunyad Az állomáson héber üdvözl

k miatt

gyöt küldte ki
Imrét és Gaj-

ben aláírta

nagyobb meg-

Legyen már
mikor a magyar
értesült, azonnal
szavondsát.

is összejöttek,
r kormány gróf
y a hibát hozza
nem segíthetett.
otta ki a brüssz-

interpellációjá-

ott évében
ondását el-

gyminiszter hír

rdian" hosszabb
lmerült román-

ak tartja a nép-
ggal szemben,
g brüsszeli kép-

azását?

a jogosította fel
es megegyezést
that le Magyar-

a megegyezés
bírósgától kér-
at ad Apponyi-

beszélés jegyző-
megegyezés el-

a "Manchester
erdélyi optások
végződtek.

ztéseit

vényes "határidő
napjától szá-

k bármily erős
t polgári vagy
na az adások az
atározott bizto-

z 1918 novem-

elésejéig keletke-

lső négy évben
ai adósságukból,
at, 3-33 száza-

ogja képviselni.

k arra az esetre
a négy év után
bben az esetben

szálatékon kívül
i, amely a lej-

tatni. Bármilyen
adós nem köte-

atáridő előtt fi-

kenne a lej, az
t évi 7-33 szá-

b intézkedései.

a külföldi fize-

l is. A hivatal
resti épületében
élelőtt 10-12
re. A kedvezmé-
edők kérvényei-
n terjesztik elő,
e. A kérvények
kezesnek (ka-
hitelező neve és
lutája. A tarto-
n, minden egyes

tartozásra külön-külön, ha több tétel fordul elő.
Az egyes összegek esedékességének dátuma. Az
illető ügyletre vonatkozó összes igazolványok,
elismervények és egyéb nemzeti kereskedelmi jellegű
okmányok melléklendők.

A kérvényekhez még melléklendők azok a
nyugták és igazolványok, amelyek a kölcsönösít
összegekre vonatkoznak.

Egyszermind ki kell fejteni azokat az oka-
kat, amelyek az illető kölcsön alapját képezik,
továbbá azt a körülményt is, vajjon időközben
a hitelező és adós között történt-e egyezkedés és
ha igen, ennek milyenek a részletei.

Kiránduláson a Tarbut-iskolával

(Kolozsvár, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Egy hetedik Tarbut-diák írja az Uj Kelet-
nek az alábbi kedves cikket:

Kiránduláson voltunk. De talán nem is
volt az kirándulás, inkább diadalut: a zsidó
szeretet diadalutja. Déva és Vajdahunyad zsi-
dósága egymást felülmulni akaró igyekezettel
kelt versenyre, hogy a Tarbut gyermekei sem-
miben hiányt ne szenvedjenek. Mindenütt a
zsidó szeretet melegével vettek körül, ezzel is
demonstrálni akarva, hogy van egy oázis, ahol
nincs ortodox és neológ, nincs cionista és asszi-
miláns, csak kulturáját, nyelvét szerető és az
abban élőkért rajongó zsidó.

... Szerdán éjjel indultunk utnak nyolc-
vsnan: fiúk, leányok, dr. Kohányi Rezső és
Katz Rózi igazgatók, Winkler Janka, Infeld
Zwi, Kun Adalbert és Löbl József tanárok
vezetése mellett. A vonat nemsokára álomba
ringatott bennünket és csak délelőtt tíz felé
ébredtünk meg Tövis tájékán. Piskiből helyi-
érdekű vasuton indultunk kirándulásunk első
állomására, Vajdahunyadra. Az itteni állomá-
son ért bennünket az első kellemes meglepetés:
a vajdahunyadi zsidóság küldöttje várt ránk
szíves meghívással. Az ebédet már Vajdahun-
yadon fogyasztottuk el Gottlieb József fő-
rabbi atyai felügyelete alatt.

Ebéd után megnéztük a vasgyárat, amely
Románia második legnagyobb ilyen ipartelepe.
Gottlieb Ernő kalauzólása mellett jártuk be
a modernül berendezett üzemet, amelynek ha-
talmas méretei, de különösen az 1600 Celsius-
fokon izzó nyers vasnak a kohóból való ki-
vezetése keltett nagy hatást. A modern tech-
nika szédületes fejlettsége kábulttá tette a
zakatoláshoz nem szokott társaságot. A gyárból
átmentünk a Hunyadiak ősi várába. A kívül-
ről tühetően renovált lovagvár belső szobái,
a tanácsterem kivételével, nagyon elhanyagolt
állapotban vannak. Kalauzolás közben a vár
szolgája sok régi történetet elevenített fel.
Ezek közül a legérdekesebbet az udvaron lévő
kut őrizi: Évszázadokkal ezelőtt a vár őrsége
két török kémert fogott el éjnek idején. Halál
volt a büntetésük, de rimánkodásukra a várur
kijelentette, hajlandó nekik megkegyelmezni,
ha a vár sziklás udvarán vizet találnak. A két
rab hallatlan kitartással fogott az iszonyu
munkájuk. Vajták, furták, a sziklakat, de hiába.
Év telt el év után, de a szabadulás órája nem
akart elkövetkezni. Végre tizenöt esztendő lel-
ketelő munkája után vízre bukkantak. Másnap
holtan találták őket.

Csodaszép, vadregényes vidéken folytat-
tuk utunkat másnap hajnalban Gyalár felé. Ez
a környék szinte kiapadhatatlan vasérc tartalmu.
A bányában a régi tizenkétezer munkás helyett
most csak ezernyolcszáz dolgozik s még ez a
szám is állandóan csökken. De így is negyven-
ezer mázas vasat bányásznak havonta. A bánya
egyik kiaknázott tárnájában több mint egy-
millió métermázsas kitermelt vasérc vár elszállí-
tásra. Maga a bánya és a falu egy nyolcszáz
méter magas hegy fensikjén fekszik, ahonnan
a gyönyörű vidék felséges panorámája nyílik
meg szemünk előtt. Távolságról, mintha a bárány-
felhős ég folytatása volna, a Retyezát fehér
ormai látszanak.

Délben különvonattal mentük vissza
Vajdahunyadra és innen Piskin át Dévára.
Az állomáson hatalmas tömeg várt bennünket
héber üdvözlőbeszéddel. Neumann Ernő, a dévai

Achdut zsidó sportegyesület nevében, majd
Lauffer Vilmos dr. ügyvéd, mint a dévai
zsidó kultúregyesület elnöke, rövid beszédben
adta át a dévai zsidóság meghívását. Azután
katonás sorban, héber énekszó mellett bevonul-
tunk a tiszta városkába. A templom udvarán
Blum Zsigmond hitközségi elnök és özv.
Mihályi Károlyné nőegyleti elnök fogadtak.
Az üdvözlésekre Katz Rózi igazgató nő vála-
szolt. Meleg szavakkal köszönte meg a
dévaiak igazi zsidó vendégszeretetét, amelyről
hosszu teremben pompás falatoktól görnyedő
asztalok és sok kedves szó tettek bizonyosságot.
Elhelyezésünkről már jóelőre gondoskodtak és
boldogtalannak érezte magát az a dévai, aki-
hez nem jutott diák.

Este zsufolásig megtelt a templom. A kis
Eckstein Béla és Salamon Sándor voltak az elő-
imádkozók s mellettük az iskola énekkara. A más-
napi templomezés is minden épközléb embert oda-
vonzott. Az egymás hegyén-hátán tolongó közön-
ség büszke áhitattal hallgatta Eckstein pompás
előimádkozását és az énekkart. Tarbut-fiúk lájzol-

Törökországban megszűnik a konzuli bíraskodás

A lausannol békeszerződés pontjait. A szövetségesek visszaadják a Göben hadihajót. Szabad közlekedés a tengorszorosokban. "Törökország hatalmasabb lesz, mint a háboru előtt"

(Lausanne, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Ma nyilvánosságra hozták Törökország és az
antant között létrejött békejegyzőkönyv pontjait.
Ezek a következők:

1. Konstantinápoly, Csanak és Gallipoli ki-
írtése rögtön megkezdődik, mihelyt az angorai
nemzetgyűlés ratifikálta a békeszerződést. Ennek
legfeljebb hat hét alatt meg kell történnie.
2. A kiűritéskor a törökök visszakapják ösz-
szes lefoglalt ingó és ingatlan vagyonukat.
3. A rekvirálások megszűnnek.
4. Törökország visszakap minden hadihajót,
a Göbent is.
5. A békeszerződés aláírás napjától kezdve
Törökországból semmit nem lehet elvinni.
6. A szerződés utáni a letelepedési egyez-
mény határozatai alá esnek, az őket megillető ed-

digi kapitulációk megszűnnek és a konzuli bírás-
kodás helyett rájuk is a török törvények lépnek
érvénybe.

7. Irak határait egy Anglia, mint Török-
ország, további megállapodásig, tiszteletben tartják.

8. A szövetségesek szabad közlekedést biz-
tosítanak a szorosokban.

9. A szelvényfizetésekre az 1914. októberi
szerződés marad hatályban.

A békeszerződés ünnepélyes aláírása július
17-én lesz a lausannei egyetem aulájában. A meg-
nyitó beszédet a svájci köztársaság elnöke fogja
mondani. Utána Curzon és Iamed pasa felszólalá-
sát várják.

Athén, július 11. A lausannei megegyezés
hírét az athéni sajtó nagy elégtétellel fogadja,
noha a lapok rámutatnak arra, hogy békeszerződés
folytán Törökország hatalmasabb lesz, mint a há-
boru előtt volt.

Kun Béla a Lenin helyére akar állni?

Hírek egy szélsőséges baloldali összeesküvésről. Giticset a pétervári vörös
parancsnokkal szövetkezett terve végrehajtására. Giticset letartóztatták
Kun Béla Ukrajnába szökött

(Bécs, július 11. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Feltűnéseltő távirat érkezett ma a "Neues
Wiener Journal"-hoz Moszkvából. A távirat
azt jelenti, hogy a "Cseka" név alatt ismert
orosz állambiztonsági hivatal detektívtestülete
a szovjet jelenlegi vezetői ellen irányuló
összeesküvést

fedezett fel. Az összeesküvés arra irányult,
hogy Trockij és Lenin eltávolítsa az ország
éléről és helyükbe tizenkét tagból álló direkt-
tóriumot állítson. A puccskíséret az intranzig-
gens kommunista frakcióból indult ki, amely

Kun Bélát és Giticset, a pétervári vörös-
ország parancsnokát akarta Lenin es
Trockij helyére tenni.

Az intranzigens kommunista pártot Kun
Béla alakította. Kun Béla rögtön odaérkezése
után annak a véleménynek adott kifejezést,
hogy Lenin tulengedékeny a kapitalistákkal
szemben és emiatt a szovjetkormány elvesz-
tette rokonszenvét az orosz tömegek előtt.
Kun Béla azt is hangoztatta, hogy a szovjet
jelenlegi vezetői hűtlenek lettek Marx elveihez.

A "Cseka" detektívjei a távirat szerint
már hosszabb idő óta figyelemmel kísérik Kun
Béla pártjának működését. Néhány nappal
ezelőtt a párt akciója olyan stádiumba jutott,
amely

az azonnali közbelépést tette szüksé-
gessé.

A detektívek parancsot kaptak, hogy Kun
Bélát és Giticset tartóztassák le, pártjuk helyi
ségeit zárják be, irataikat kobozzák el. A
parancs értelmében Giticset, a vörös ország
parancsnokát kedden elfogták. Kun Béla azon-

ban idejében tudomást szerzett a készülő le-
tartóztatásról és

inkognitóban Ukrajnába szökött.

Itteni szocialista körökben a "Neues
Wiener Journal" táviratát nem tartják meg-
bizhatónak és nem hisznek az állítólagos össze-
esküvésben. Ami a Kun Béla szerepét illeti,
semmiesetre sem lehetetlen, hogy hasonló ki-
jelentéseket tett és hogy a jobbfele hajló uj
szovjetpolitikával nem értett egyet.

Az angol munkáspárt nyílt
ellenségeskedéstől tart

London, július 11. Az angol kormány-
nyilatkozatok szövege elkészült. Baldwin a
nyilatkozatok csütörtöki ismertetése után
néhány napig vár, mielőtt azt Berlinnek meg-
küldené, időt adva ezzel a francia kormány-
nak a megfontolásra. A Reuter távirati iroda
hangsúlyozza kommunikációjában, hogy Anglia
önálló eljárása nem jelenti az antant fel-
bomlását, miként Franciaország Ruhr-akciója
sem jelentette. A Trade Union és a munkás-
párt aggódnak, hogy Anglia és Franciaország
között nyílt ellenségeskedésre kerül a sor.

Július 28-án lesz a szinajai
konferencia

Bukarest, július 11. (Rador.) A szinajai
konferenciát végleg július 28-ára tűzték ki.

HA BUTORT, ZONGORÁT
.....
akar venni, ne Marosvásárhelyre és tekintse
sajnálja az utat meg a
SZÉKELY ÉS RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermeit

A zsidó törzs megfjodása

Irta Graetz Henrik

A zsidóság nagy történetírójának, Graetznek ez a tanulmánya hatvan év előtt jelent meg a „Jahrbuch der Israeliten“-ben. A nagyközönség előtt ez a pompás tanulmány teljesen ismeretlen és magyar fordításban itt jelenik meg először dr. Löwy Ferenc, Marosvásárhelyi tudós főbbjének jóvoltából. A cikk azt a hatást kelti az olvasóban, mintha ma írták volna. Sőt ma aktuálisabb, mint mikor napvilágot látott és a jelen fényesen igazolta a prófétai meglátásu történetírót.

Vajjon a népek valóban csak földrajzi fogalmak? Lágy anyagot képeznek-e, melyből a hatalom birtokosainak esetlen vagy ügyes keze formátlan vagy tetszetős figurákat alakít, hogy azokat a szükséghez képest felvonultassa vagy rekeszekbe rakja? Eredetileg tiszta papirlapok-e, melyekre a Véletlen térképrajzoló ezt vagy azt a színt rakta fel? Manapság, midőn az égető nemzetiségi kérdések Európát minden sarkán felgyújtással fenyegetik, még maga Metternich, a „földrajzi fogalmak“ és a titkos rendőrség föltalálója is gondolkodóba esnek, hogy e kérdésekre föltétlenül igennel válaszoljon-e. A felkészülten fellépő tények őt is megdöbbenének és kényszeríték a sajátos népiességek titkos vagy hangos mozgalmait politikai számításába bevonní. De viszont más oldalról: vajjon minden néptípus külön nemzetiség-e? Vajjon egy nagyobb vagy kisebb embertömeg jogosult-e csak azért, mert környezetétől nyelvre és szokásra nézve még annyira elüt is, mint külön népfaj viselkedni, önállóságra törekedni és fölküldjeit minden irány felé fordítani? Nem kell-e itt a próféta szavával kiáltani: „Támadhat-e ország egy nap alatt és születhetik-e egyszerre egy nép?”

Mi a jogcim, hogy valamely közösség, mint jogosult nemzetiség érvényt szerezhessen magának? A nyers, miveletlen fajtípus magában még nem képes egy nemzeti, állami szervezet magasabb formáit megalkotni. Mily gyakran nőttek össze a történelemben különböző fajtípusok egyetlen egy néppé?! A különböző nyelv bizonyára szintén nem jogcim. Mert akkor Schweitz az ő háromnyelvű különféleségével és Ausztria az ő polyglott lakosságával nem képezhetne szervezet, erős államot, melynek részeit fájdalom és vérzés nélkül nem lehetne egymástól elszakítani. Francia- és Angolország a középkorban a nyelvazonosság dacára oly ellentétet mutat, melynek utóvergése ma is észlelhető. A talaj, a holt rög, bármennyire lekötő is az őslakókat és befolyásolja a szellemi mozgalmakat, éppenséggel nem tartós hatású faktora valamely nemzetiségi szervezetnek.

Hányszor tették történelmi erők ugyanazon anyaföld fiait ellenséges testvéreké!

Nagy történelmi visszaemlékezések, az öröm és szenvedés, a győzelmek és vereségek közössége bizonyára fontos ragasztószere egy nemzetiség összekapcsolódásának.

De így még az európai kulturnépek is nagyonfiatalnemzeteket képeznének. Mert mióta is van, hogy a tulajdonképeni nép, az európai államok széles, szilárd alapja, oly elevenen részt vesz a nyilvános eseményekben, a csatákban, a győzelmekben és hódításokban, melyekre a hatalom birtokosai kényszerítették őket, vagy célra zsoldosokat toboroztak? Mig a jobbágy-ság Európában be volt vezetve — és ez magában foglalja a népvándorlástól a francia forradalomig terjedő, sőt részben még az azután következő kort is — és mig a polgárság maga pátriciusokra és egyszerű polgárookra oszlott, addig az európai történetet a kard és csatamének kicsiny, de hatalmas csoportjának férfiai szöttek, mig a nép maga csak tunya, eltompult szemlélője maradt, vagy betétdíj, melyért a dinastyiák a kockát vetették. A magasabb létformák, a kultúra, irodalom, művészet eszményi birtokai sem képesek nemzetet szervezni. Mert ezek is ifjabb irányúak, csak amióta a népek írni és olvasni tanultak és hányan nélkülözik még ma is ezt a magasabb értelmet? Bárhoggy fordítsuk vagy forgassuk is a nemzetiségre való jogosultság kérdését: az alaplényege, a szervező-képessége-misztérium marad, mely a kutató szem elől elhúzódik, mint az alaplényeg, mely az

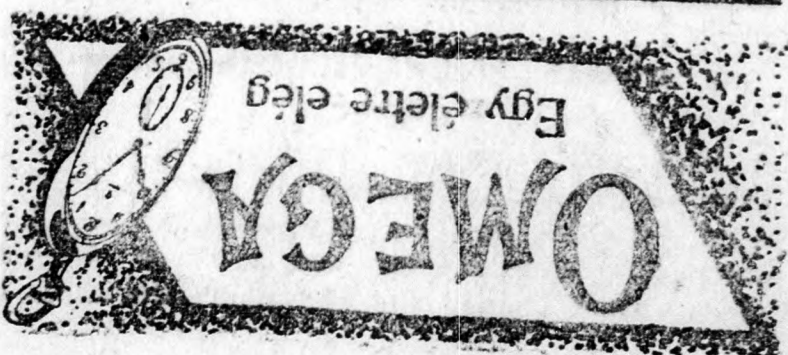
egyedet társaitól oly annyira elválasztja és kiemeli.

Ki merné azonban tagadni, hogy vannak halandó és halhatatlan népek? Még kidomborodó egyéni jellegű nemzetiségek is, történelmi események hatalmas és tartós csapásai által legyöngyítve, sirba kényszerültek dőlni, vagy, mint atómek más népszervezetekbe mentek át. Az egykor oly erős, oly dus tehetségű világhódító ó-latin vagy görög faj nyomai ma már nagyító tüveggel is csak alig láthatók. Halhatatlannak valódi értelemben — nemcsak tettek és gondolatok által, melyeket egyik nemzedék a másiknak hirtet — azok a népek, melyek a történet-vegyi feloszlásával dacolnak, a katasztrófában nem dőlnek ki, megvan a rugalmasságuk, hogy a nyomásban összehúzódjanak és aztán ismét kirugódnak. Az első próba, melyet valamely nemzetiségnek az ő tartósságáért és jogosultságáért a korlátlan létfejlődésből le kell tennie, ez az ő megfjodási képessége az átélt egykori gyengeség után. Ha csak egyszer is adott bizonyítékot, hogy siri szenderegésből föltámadt, ugy bebizonyította halhatatlanná voltát. Ha földhöz vágta, fel kell tudni kapaszkodnia, a legellen-ségesebb időben is meg kell, hogy tartott legyen egy lappangó életerőt, mint egy el nem olt-ható szikrát a hamuhalom alatt. A talmudnak a test föltámadásáról van egy elmés legendája.

Ha a halál és feloszlás az emberi szervezet parányait a szél minden irányába szétszórta, a gerinéből megmarad egy csontocska, mely minden rombolással dacol, melyet még kalapáccsal sem lehet szétmorzsolni. Ebből az elpusztíthatatlan magból fejlődik a feltámadás. Ha egy népnek van ilyen gyémántmagja, úgy semmit sem tehet ellene se vas, se tűz, még kevesebb emésztő savak; sőt annál inkább ismét kiterjeszkedik, ha a nyomás ereje által egy kicsiny pontra volt zsugorodva.

A zsidó néptörzs szemeink előtt egy azelőtt alig képzelt megfjodási folyamat felé halad. A zsidógyűlölkö elfojtott dühvel nézik, a kozmopolitikailag gondolkozók titokban aggodalmasan csóválják miatta fejüket, a merev betűhívők csalóka reményeket fűznek hozzá és valamennyien meghökkennek e jelenségtől. Vajjon ez a hihetetlennek látszó mozgás tényleges szívverés-e vagy csupán egy hullának galvanizált rángása? Feléledhetnek-e ismét elhalt, szétszórta csontok? Ezt a kérdést ugyanily alakban fölvetette egykor egy zsidó látnok, amikor a zsidó néptörzs még, inkább hasonlított hullához, mint jelenleg. És a szellem, mely megszállta őt, megmutatta neki, hogy közeleg csont a csont, hogy száll rájuk hus és ér, hogy feszül bőr föléje és végül, hogy száll e csontokba életszellem, mely élő alakban föltámasztotta őket. A babilóni fogságban a zsidó törzs tényleg tapasztalt ilyen halálból való föltámadást saját magán és hasznos tanulsággal szolgál, hogyan ment végbe ez a folyamat észre nem vehető kezdetből csodálatra méltó jelenségig. A zsidó népszervezetnek ez az újjá-fjodása több irányban érdekes párhuzamot nyújt és megérdemli, hogy helyes világításba állítsuk.

A régi időben öt-hat milliót számláló izraelita nemzetből kétharmadrész majd másfél századdal a babilóni fogság kezdete előtt Médiába, Baktriába, a Kaspi-tó vidékére telepítették és az ottani lakosságba teljesen elmerült. A legmegfeszítettebb kutatás sem képes a tisztörzs legesekelebb nyomát sem felfedezni. Miként az elmúlt nap sosem jön többé vissza, úgy nem jön vissza többé a tisztörzs, jegyezte meg józanul rabbi Akiba már



tizenhét század előtt. Mindaz, amit századunkban erről az elhalt tagról mesélnek, vagy tudományos tácsók, vagy humbug. A megmaradt harmad, „a Juda törzsének“ zömét az Eufrát balpartjára telepítették át. Kis töredékei Egyiptomba vetődtek, vagy pedig jón, illetve feníciai rabszolgakereskedők által a Földközi tenger szigeteire és partvidékeire adták el. A szolgaságba jutás a szétszóródással kezdődött. „Szétszóródní a föld mind a négy csücske felé,“ e fájdalmas gondolattal már korán megbarátkoztatták a próféták a zsidó törzset, midőn az állam még töretlen erőben fennállt.

A babilóni számüzöttek képezték magyát és szívét a minden oldalról legyöngyített népszervezetnek. Közöttük élt a zsidó nemesség, amennyiben a haza és a főváros védelmében a kald hódító ellen el nem esett. Ott voltak a királyi családnak még egyes leszármazottai és es köztük egyik, ki száz napig viselte Dávid koronáját, hogy aztán a trónról a börtönbe kerüljön, melyből csak közel élete végéhez szabadult ki egy kis időre. Ott voltak a pápi levíták Aron házából, akik, miután a templom elhamvadt, figyelmüket a hordozható templom, a törvénykönyv felé fordították. Azok, akik már egy fél századdal előbb telepedtek le ott és földbirtokot, nyájakat, rabszolgákat szereztek, Babilóniában otthonosan érezték magukat, elfeledték az elvesztett hazát, a feldult Jeruzsálemet, az elpusztult templomot. Jőzan, lojálisan gondolkozó, eszményekkel szemben közönyös emberek minden időben voltak, aminek szintén meg van a maga jó oldala, hogy a durva realizmus ellensúlyozza a röpké idealizmust.

Ezek csakhamar elfogadták a babilóni istentiszteletet — hiszen hazájuk földjén is zsidó színezetű bálványimádáshoz voltak szokva, — „azon istenelhagyók, kik a szent hegyről megfeledkeztek, kik a szerencseistennek (Gád-nak) asztalt terítették és a Sorsnak (Meni) bort szolgáltak fel.“

Ezen, a gyakorlatiasságnak és divatnak hódoló osztály mellett nem kevesen voltak a babilóni számüzöttek közt, akik minden ragaszkodásuk dacára az atyai hagyományokhoz, kétségbe voltak esve a zsidó állam visszaállításának, a zsidó szentély újraépítésének lehetősége miatt. Azt mondták: „Lényünk elhervadt, reményünk eltűnt, a pusztulásnak szenteltettünk.“ Maga Isten is, vélték ezek, ki az ő népére ily sok nyomort bocsátott, szentélyeit az ellenségnek kiszolgáltatta, Isten maga is elhagyta, eldobta, elfeledte Izráelt. Az ókorban kiirthatatlan volt a felfogás, hogy nép, talaj és istenség együvértartoznak; a nép, melynek köldökzsinórját az anyaföldtől elvágják, támasz nélkül marad és maga Isten is, bármily magasra is helyezte a zsidó öntudat, bizonyos kapcsolatban van az országgal, melyet a pátriarcháknak ígért és azok fiainak adott. E szent nép számüzésével és a szent ország idegenné tételével a kötelék, mely a templomot az éggel egybekapcsolta, örökre felbomlott. Ilyen önfeladása azoknak, akik bár nem hódoltak a divatos bálványoknak, de saját ügyükhöz nem volt bizalmuk, mindig kekövetkezik az elpártolás idejében, mint annak következménye.

Eitel Frigyes titkára börtönben. Bécsből jelentik: Érdekes multu szélhámos ügyében itélkezett a törvényszék. Muschik Rudolf volt a vádlott, aki már kilencszer volt büntetve. Muschik egy ügyvéd családjába is befurakodott, ahol többek között azt a mesét adta elő, hogy hatalmas palotát épített, ahová be fog költözni. A szélhámos rövid idő múlva eljegyezte az ügyvéd leányát. Később menyasszonya megtudta, hogy a vőlegénye börtönviselt ember, akinek már három menyasszonya volt. Az eljegyzés felbomlott. Az ügyvéd feljelentést tett a szélhámos ellen, aki másokat is próbált hasonló módon bevarrni. A két napig tartó törvényszéki tárgyaláson a vádlott elmondta, hogy régebben évekig működött Eitel Frigyes herceg berlini titkárságánál. Pénzt azért igyekezett minden módon szerezni, mert viszonya volt egy berlini énekesnővel, akire igen sokat költött. Az énekesnő megmérgezte magát. A bíróság két évi súlyos börtönre ítélte a szélhámost.

* Brázay kölni vize a szoba levegőjét fertőtleníti, tisztítja, felfrissíti. Mindenütt kapható.

H
Az Uj Kelet az eg napilapja.
Az Uj Kelet cikkök jelölésével a Előfizetési árak: E félévre 320 l.
Felelős szerkesztő:

— Péntek várra. Már jel Zápolyai-utcai or királynő Kolozsv Nagyszébenben v pénteken Kolozsv Popovici Valér re letet adta ki: „A azon alkalmából, királynő városunk tüntetni kegyeske 1. Pénteken az ő valamint az összes üzetek, raktárak nemzeti zászlóval lakosságának isme felkérem a város az összes épületek kirakatait óráig világítsák rándul Tordára, ahol szintén résztv

— Ország készül Kolozsv tanács a román engedélyt adott gresszusnak Kol kongresszuson a kérdéseit vitatja ját és részletes pitják meg.

— Ötven bankjegyek. Budá dor kijelentette az forgalomba kerül jegyek, a jövő hó nak forgalomba. E mája, mint az ötvé eltérés.

— Megnyílt műhelye. Kassárc kiképzése céljából jesen megnyílt. F szkóban és több olyan nagy számba helyek az első Stark Zsigmond gé

— Nagyvár ték a kenyér ár várad város polgár maximális árákról kenyér kilogramján maximális árat a meg: tej literje né 20—22 lej, sertés árák a régiék mar

— Hetenké fém munkások bé warts“ a fém munkás megegyezéssel fogla határozat, mely szerként fogja megállá hatalmas sikert jel

— Földmivé ki a csavargóké Valér rendőrprekét Kosztával, a népjó csavargótörvény vé szerint ezental a főség kültelki fogd onnan helyezik el másokat pedig a kenyérkeresethez.

— Nagys fedeztek fel Bihar tik: A bihárpü nagyszabásu csen egyik vagonban feladott ládat tal ládában alpakkak annak, hogy a v

Nagy occasio!

Harisnyák, koxyúk, kötött kabátok eredeti gyári áron árusítanak a

SPORT

kötött-szövött druházban, Cluj
Cal. Reg. Ferdinand 16.
Állami hivatalnokoknak külön engedmény

Leszállított árak

SPORT

Haggibbor—Egyetértés. A befejeződéshez közelgő tavaszi szezon egyik legérdekesebb mérkőzése kerül eldöntésre vasárnap Nagyváradon. A kolozsvári Haggibbor egy év óta veretlen csapata mérkőzik az Egyetértés kiváló csapatával. A két csapatnak ez lesz fennállásuk óta az első találkozása, mely elé fokozott kíváncsisággal tekint az egész ország sportközvéleménye.

A Haggibbor külföldi turája. A Haggibbor jelzett külföldi turája a megvalósulás stádiumába lépett. A Haggibbor a jövő hét csütörtökön indul el. A tura első állomása Csernovitz lesz, ahol három mérkőzésre van angazsálva a csapat.

Felozlították a bírák testületét. Az FSSR bukaresti vasárnapi közgyűlésén elhatározták az országban működő összes bírák bizottságának feloszlását, valamint az összes bírói képesítések felülvizsgálását. A revíziót a Comitetul Regional elnöke, a futballszekció elnöke és két kiküldött bíró fogja végezni.

Az angol bajnokságok. Julius 7-én folytak le Londonban az ideai angol bajnokságok, melyek kiváló eredményekkel jártak. 100 yard Liddel 9.7 mp. 220 yard Liddel 21.6 mp. 880 yard Griffiths 1 p. 55.6 mp. 1 angol mföld Stallard 4 p. 21.6 mp. Kalapácsvetés Nocke 41.18 méter. Magasugrás Lewden (francia) 1.85 m., versonyenkivüli 1.93 m. (fenomális teljesítmény!) 1.20 yard. Gaty Gaby 15.2 mp. 2 angol mföldes gyaloglás Watts.

Déva. Achdut—Tarbut válogatott 2:2 (2:0). A dévai zsidó ifjak nemcsak a Tarbut vendéglátásában tettek ki magukért, hanem igen jó futballistáknak is bizonyultak. Gergely révén érik el vezető gólyukat, amit a második felidőben Gidáli egalizál. Bíró: Kasztner Rezső.

A göteborgi kis olimpiász. A tenniszversenyek során a férfipárosban a Kehrling—Anderson pár erőz küzdelem után legyőzte legerősebb ellenfelét a Kreutzer—Fhalbitzer párt és így a verseny főtornája lett.

A tegnapi nappal kezdetét vette a futballtorna, melynek első napja hatalmas meglepetést hozott: **Hága—Kopenhága 3:2 (2:1).** A birkózóversenyben a kisközépsúlyban Westerlind (finn) lett a győztes.

* Van-e még ember, aki az „Olla“ gummit nem ismeri?

Valutát és Devizát
a legolcsóbban ad, a legmagasabb áron vesz a
Kereskedelmi Hitelintézet
Kolozsvár, Főter 20.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Csütörtök: Aranymadár. (Operettújdonosság 10-eszer. Pintér Böske vendégjátékával. Premier helyárrakkal. Sorozatszám 471.)

Péntek: Pillangó főhadnagy. (Operettreprez. Pintér Böske vendégjátékával. Premier helyárrakkal. Sorozatszám 472.)

Szombat: Bob herceg. (Pintér Böske bucsufőlépésével. Premier helyárrakkal. Sorozatszám 473.)

A színházi iroda hírei

A jövő évi bérllet. Rendkívül élénk sűrűforgás van egy hét óta a színház titkári irodájában. A jövő évről szóló bérlletkötések folynak. Soha olyan jó és biztató auspiciumok között nem indult meg bérlletkötés, mint most, mert már eddig is jóval nagyobb a bérlők száma, mint a mennyi tavalyi évadban volt. Vasárnap járt le az a határidő, a meddig a régi bérlők jogát fentartotta a színház a hétfőn, egyetlenegy nap alatt az utolsó székig mindazokat a bérelt helyeket lefoglalták az ujjannan jelentkező bérlők, amelyekről a régi jogosultak nem intézkedtek. De nemcsak a premier-bérlletek iránt tapasztalható ilyen rendkívüli érdeklődés, hanem a rendes napi bérlletek iránt is. A nem bérlő közönség, az előjelekből ítélve, a napi pénztárnál csak a földszint legutolsó soraiban fog jegyet vásárolhatni. E hét végén a titkári iroda lezárja a bérlletkötéseket s akkor a színház közzé fogja tenni a jövő évi bérlők hatalmas névsorát.

Bajadér, — délután. Vasárnap délután 30-adszor adják a példátlan szépségű Bajadért, a címszerepben Kolbay Ildikóval.

Bucsufoállítások. Vasárnap este a Gül Baba Gábor diák szerepében Somogyi Emmi, hétfőn este pedig a Leányvásár Tom Miggles szerepében Virág Lajos fog bucsut venni a kolozsvári közönségtől.

Meghívó

Az Ivria Biztosító Részvénytársaság 1923. évi július hó 12. napján délután 4 órakor tartja

1. rendes évi közgyűlését

az intézet hivatalos helyiségében, Oradea-Mare, Deák Ferenc-utca 2 sz. alatt, melyre a t. részvényeseket ezennel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő kinevezése.
2. Az évi mérleg bemutatása, az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
3. A zárszámadások jóváhagyása, a nyereség felosztása feletti határozathozatal és a felmentés megadása.
4. A felügyelő bizottság tiszteletdíjának megállapítása.
5. Az igazgatóság kiegészítése.
6. A felügyelő bizottság választása.
7. Esetleges indítványok.

Figyelemztetjük a t. részvényeseket, hogy akik a közgyűlésen személyesen, vagy megbízott által résztvenni kívánnak, tartoznak részvényeiket, illetve ideiglenes részvényelismervényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt, legkésőbb három nappal a közgyűlés megtartása előtt a társaság pénztáránál (Oradea-Mare, Deák Ferenc-utca 2. sz. a.) letenni. A letett részvényről, illetve részvényelismervényről elismervény adatok, mely a közgyűlésen való részvételre igazolásul szolgál.

Oradea-Mare, 1923. június 20-án.

Az Igazgatóság

Mérleg-számla 1922 december 31-én az első üzletéről. — Vagyon. I. Pénztárkészlet. Elemi osztály 90667.70. Élet osztály —. Összesen 90667.70. II. Értékpapírok. Elemi osztály 650900.—. Élet osztály —. Összesen 650900.—. III. Bankokban levő pénzkészlet. Elemi osztály 2503590.96. Élet osztály 41446.15. Összesen 2545037.11. IV. Viszontbiztosítók tartozása. Elemi osztály 1331816.20. Élet osztály 241461.17. Összesen 1573277.37. V. Különböző adósságok és kintlévőségek. Elemi osztály 700774.70. Élet osztály 726842.01. Összesen 1427616.71. VI. Élet osztály tartozása. Elemi osztály 128595.50. Élet osztály —. Összesen 128595.50. VII. Óvadék-letételek. Elemi osztály 5970.—. Élet osztály —. Összesen 5970.—. VIII.

Átmeneti tételek. Elemi osztály —. Élet osztály 630000.—. Összesen 630000.—. IX. Berendezések. Elemi osztály 29895.75. Élet osztály —. Összesen 29895.75. — Végösszeg 7081460.14.

Teher. I. Részvénytörke. Elemi osztály 4000000.—. Élet osztály —. Összesen 4000000.—. II. Viszontbiztosítók követelése. Elemi osztály 393355.43. Élet osztály 200685.14. Összesen 594040.57. III. Különböző hitelezők. Elemi osztály 124588.83. Élet osztály 14441.42. Összesen 148980.25. IV. Elemi osztály követelése. Elemi osztály —. Élet osztály 128595.50. Összesen 128595.50. V. Díjtartalékok a viszontbiztosított rész levonásával. Elemi osztály 661968.73. Élet osztály 721461.60. Összesen 1383430.33. VI. Díjtartalékok a viszontbiztosított rész levonásával. Elemi osztály —. Élet osztály 606094.32. Összesen 606094.32. VII. Fügő károk tartaléka a viszontbiztosított rész levonásával. Elemi osztály 165808.30. Élet osztály —. Összesen 165808.30. VIII. Nyereség. Összesen 54510.87. — Végösszeg 7081460.14.

Üzleteredmény-számla az 1922. december hó 31-ig terjedő üzletéről. — Bevétel. 1. Beszedett díjak és illetékek, törlesztések levonásával; Tűz osztályban 3280488.14. Betörés osztályban 837524.35. Baleset szavatosság osztályban 98694.91. Szállítmány osztályban 748748.69. Jég osztályban 97047.70. Elemi osztály 5057502.89. Élet osztály —. Összesen 5057502.89. Életosztályban: Elemi osztály —. Életosztály 2390804.18. Összesen 2390804.18. 2. Viszontbiztosítóktól megtérült jutalékok: Tűz osztályban 541414.23. Betörés osztályban 73975.36. Baleset szavatosság osztályban 28926.67. Szállítmányosztályban 50132.55. Elemi osztály 694448.81. Összesen 694448.81. Életosztályban: Elemi osztály —. Élet osztály 1174511.12. Összesen 1174511.12. 3. Átvett díjtartalékok Elemi osztály 261218.15. Élet osztály —. Összesen 261218.15. 4. Arfolyamkülönbözetek Elemi osztály 215687.25. Élet osztály —. Összesen 215687.25. 5. Kamatok Elemi osztály 41084.33. Életosztály 7793.61. Összesen 48877.94. Együtt: Életosztály 9843050.34.

Kiadás. 1. Viszontbiztosítási díjak: Tűz osztályban 893621.77. Betörésosztályban 160689.86. Baleset, szavatosság osztályban 70748.76. Szállítmány osztályban 250663.76. Elemi osztály 1375724.15. Életosztály —. Összesen 1375724.15. Életosztályban: Elemi osztály —. Élet osztály 1442634.33. Összesen 1442634.33. 2. Károk és kárfelvételi költségek a viszontbiztosított rész levonásával: Tűz osztályban 156480.90. Betörés osztályban 35177.38. Szállítmány osztályban 129946.94. Jég osztályban 81054.77. Elemi osztály 402659.99. Élet osztály —. Összesen 402659.99. Életosztályban: Elemi osztály —. Élet osztály 2717.50. Összesen 2717.50. 3. Szarvési és szarvési költségek: Elemi osztály 2008204.61. Élet osztály 158540.24. Összesen 2166744.85. 4. Üzleti költségek Elemi osztály 803841.13. Élet osztály 598726.57. Összesen 1402567.70. 5. Tiszteletdíjak: Elemi osztály 765695.—. Élet osztály 74463.—. Összesen 840158.—. 6. Díjtartalékok a viszontbiztosított rész levonásával: Tűz osztályban 478258.75. Betörés osztályban 107471.51. Baleset, szavatosság osztályban 10548.85. Szállítmány osztályban 29689.62. Elemi osztály 661968.73. Életosztály —. Összesen 661968.73. Élet osztályban: Elemi osztály —. Élet osztály 721461.60. Összesen 721461.60. 7. Díjtartalékok a viszontbiztosított rész levonásával: Elemi osztály —. Élet osztály 606094.32. Összesen 606094.32. 8. Fügő károk tartaléka a viszontbiztosított rész levonásával: Tűz osztályban 78728.57. Betörés osztályban 32865.58. Baleset, szavatosság osztályban 218.75. Szállítmány osztályban 54495.40. Elemi osztály 165808.30. Élet osztály —. Összesen 165808.30. Nyereség 54510.87. Együtt: 9843050.34.

Oradea-Mare, 1922. december hó 31.

A könyvelésért: **Halász Albert** cégjegyző-főkönyvelő. **Solti János** vezérigazgató.

Az igazgatóság: **Dr. Adorján Armin**, **Balogh Vilmos**, **Bergl Sándor**, **Dumcke Ernő**, **Gellis Gyula**, **Dr. Moskovits József**, **Nussbaum Samuel**, **Zawislag Adolf**.

Megvizsgáltuk és a könyvekkel megegyezőnek találtuk. A felügyelőbizottság: **Grosz Géza**, **Grüner Aladár**, **Kelen Béla**, **Dr. Schwartz Illés**, **Waldmann Ödön**.

NYITTEK
★
yelem a
katokra!
★

Concurs

Die unterfertigte orth. isr. Kultusgemeinde sucht für ihren Haupttempel per sofort einen vorzüglichen und tüchtigen בעל תורה der auch ein anerkannter בעל תפלה sein muss. Bevorzugt werden solche die zugleich עופות שוחטים sind. Gehalt laut Übereinkommen. — Zum Probavortrag werden nur berufene zugelassen.

Gesuche sammt Zeugnisabschriften über Lebenslauf und Familienverhältnisse sind zu richten an Vorstand der orth. isr. Kultusgemeinde in Satu-Mare, Rumänien.

Lusztig és Nussbacher
cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Első Erd. Zománctáblagyár
SOLE JAKAB Brassó, Strada Ciocrac 2.

O-R-G-A

írógép a legtekélyesebb kivitelű román, magyar és német betűrendszerrel jutányos áron kaphatók:

EMIL BLAGA
CLUJ

Engros

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.



Endetall

Mindenféle poharak, demyonok, palackok,

lámpaárak bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

CLUJ, Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 30, Telefon 954.

Aggár és Vegyipar Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontzsirt, mütrágyát, szappant, kocsikenőcsöt, gépzsirt, téglát stb. Vesz: csontot, száraz és vizes húsleves, nyers és olvasztott taggyut

MALOM — GÉPEK
és
malmászati cikkek:

Gépszjak, olajok, tolvotte, tömítő anyagok, hevederek, serlegek, svájci selyemszítaszövegek, Minimax-készülékek, minden néven nevezendő műszaki és elektrotechnikai cikket — szállít azonnal kiváló minőségben —

Technica .T. Tg.-Mures
Sörgöncim: Technica Telefon 3-36

Az árak
vételkötelezettség
nélkül megte-
kinthetők

PARISIEN ÁRUHÁZ
július havi árjegyzéke:

Rövidáru osztály:

- 1 matring fehér D. M. C. 5.—
- 1 karika kutyafejű cérna 400 jard . 11.—
- 1 gombolyag Perle 8.—
- 1 gombolyag iskola kötőpamut 7.—
- 1 matring Aida 28.—
- 1 gombolyag horgolócérna 11.—
- 1 pár női harisnya 28.—
- 1 pár női harisnya divatszínben 45.—
- 1 darab női ing 79.—
- 1 pár gyermekharisnya 12.—
- 1 darab divatöv 23.—
- 1 darab himzett zsebkendő 17.—
- 1 darab női alsósoknya 135.—
- 1 darab gyermekkötény 65.—
- 1 darab gyermek grenadinruha 110.—

Férfidivat osztály:

- Férfi divating 2 gallerral I. minőségű 248.—
- Férfi fehéring 195.—
- Férfi apacsing 248.—
- Férfi alsónadrág, hosszú 110.—
- Férfi zsebkendő 12.—
- Férfi lágygallér 16.—
- Férfi zokni 17.50
- Férfi szalmakalap 190.—
- Férfi posztókalap 204.—
- Férfi nadrágtartó 28.—
- Férfi fűrdődress 90.—
- Férfi fűrdőnadrág 35.—
- Férfi floring és nadrág 164.—
- Férfi nyakkendő 12.—

Komot tenniszcipők, szandálok a legolcsóbb áron kaphatók.

Üveg és porcellánosztály:

- Vizespohár 3.50
- „Dux“ patent befőttestüvegek telje-
sen felszerelve 20.—
- Ugorkástüveg, literenkint 3.—
- Befőttestüveg, literenkint 2.—
- Csésze aljjal, jóminőségű 25.—
- Duplaerős tányér 20.—
- Duplaerős desszert 15.—
- 6 személyes ebédőkészlet 1857.—
- 6 személyes kávékészlet 480.—
- 6 személyes feketekávékészlet 168.—
- Mozsdókészletek, gyorsfőzők, vasalók
stb. a legolcsóbb áron kaphatók.

Gyermekjáték osztály:

Gyerekkocsik, gyerekkocsik feltűnő olcsó árban. Ugyszintén bőröndök és utazókosarak.

Mindenki saját érdekében bevásárlás előtt tekintse meg áruházunk árait!!

Az árak
vételkötelezettség
nélkül megte-
kinthetők

Telefon
2-14

Telefon
8-84

VADÁSZ & COMP.

vízvezető-, csatornázás- és villamosvilágítás berendezési vállalat. Üzlet: Str. Universitatii (volt Egyetem-u.)
Műhely: Str. Baba Novac (volt Bothlea-utca) 11. szám alatt



Villamos vasalók, fűzőedények, csillárok, Tunggram-féle izzólámpák, mindennemű szerelési anyagok állandó nagy raktára.

Irodaberendezések

Kopenetz gépkönyv ártalanszámbájában olcsón megszerezhető be
Cluj, Honvéd-utca 92

Rézműves, rézöntő és gépjavitó műhely
CLUJ, Széchenyi-tér 32.
KOROM J. 1485



Épületüvegezés, képkerepezés,

kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblaüveg, lámpaárak és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Cal. B. Ferdinand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz. alatt, az Uránia palota mellett.

Engros! Endetall!

10.000 zsák márványgolyó

érkezett 1358
Eisenstädter Eilöp és Tsa

cégnék Cluj, str. Regina Maria, (Deák F.-u.) 13. Gummi labda, gyerekkocsi, nőnbergi és galanterie cikkek nagyban is állandóan kaphatók.

ארטה כשר

Szalámi

és mindennemű felvágottak a legolcsóbb napi áron állandóan frissen kaphatók:

Lebovics szalámigyár

Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz. Árjegyzék és ארטה כשר kívánatra ingyen

MŰTÁRGY-ÉKSZEREI RÉGISÉGE

Comunitatea

131-1923.

In der auf Basis is. Kultusgemeinde len zu besetzen.

1. Die Stelle ein mit Zeugnissen über Bildung, seine einwa und seine bisherige V laut Übereinkommen

2. Die Stelle ein mit seinem קבלות ve und mit Zeugnissen keit zu belegen. — בעל תפלה und נ- kommer.

Offerte sind sof Alba-Iulia, am 9

hitelesített

GRÜN bádogáruú Piata M. V.

Írógépe

és kelleke ban. Javitó

1370

Finkler

Megnyit

női- és SZ

Str.

KÉSZ MODEL RENDELÉSE

Telefon 31. L

Mindennemű ladák és szétszedett rész készít és szállít a

Sajovics és

Cluj, Strada Cern

WEISZ

ári divatruház

14 napi vásár

Kiárusi

50 grammos lap a lej. 1000 drb fél kalap a lej Shimmy nya

Az összes raktáron

Csak 14 napig!

Bőr!

Csecsemők, kekideális á

MŰTARGYAK
ÉKSZEREK
RÉGISÉGEK



Sternberg Oradea-Mare



LAKBERENDEZÉSEK
ZONGORÁK
SZÖNYVEGEK

Comunitatea evrească din Alba-Iulia

131—1923.

CONCURS

In der auf Basis des Schulchan-Aruch stehenden isr. Kultusgemeinde zu Alba-Iulia sind folgende Stellen zu besetzen.

1. Die Stelle eines Oberkantors. Sein Offert ist mit Zeugnissen über seine erstrangige musikalische Bildung, seine einwandfreie religiöse Lebensführung und seine bisherige Wirksamkeit zu belegen. Gehalt laut Übereinkommen.

2. Die Stelle eines שוחט ובודק. Sein Offert ist mit seinem קבלות von 3 anerkannten orth. Rabbinen und mit Zeugnissen über seine bisherige Wirksamkeit zu belegen. — Auch muss derselbe tüchtiger בעל תפלה und קורא sein. Gehalt laut Übereinkommen.

Offerte sind sofort einzusenden.

Alba-Iulia, am 9. Juli 1923.

Der Vorstand

Előírások

hitelesített űrmértékeket gyárt

GRÜNWARD JAKAB

bádögárüzeme, Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

Írógépek

1370

és kellékek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalom.

Finkler Antal
Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.

Megnyilt DR. BLUMENFELDNE
ÉS DEÉSY GIZELLA

női- és gyermek-szalonya

Str. Reg. Maria 42.

KÉSZ MODELLEK ÉS MÉRTÉKUTÁNI
RENDELÉSEK JUTÁNYOS ÁRON!!

Telefon 31.

Ládagyár

Fióküzlet:

Egeres

Mindenemű ládákat és fióküzleteket összeszegezett és szétszedett részeken megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1391

Sajovics és Lebovits
Cluj, Strada Cernauți (volt Kajántói-ut) 1 szám

WEISZ SIEGFRIED

uri divatruházca CLUJ Cal. Reg. Ferd. 6.

14 napi szenzációs vásárt rendez!

Kiárusításra kerül:

- 50 grammos nyulszőrka-lap à lej. 125
- 1000 drb férfi nyulszőrka-lap à lej. 140
- Shimmy nyakkendő à lej. 25

Az összes raktáron levő szalmakalapok leszállított árban

Csak 14 napig!

Csak 14 napig!



BUTORÜVEGEKET, TÜKRÖKET

Lloyd 1479

Barok, csillag és virágcsiszolással, valamint adott rajzok után

HUNWALD, művészi kivitelben készít üvegciszolda és tükörgyára

CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Vlahuta (volt Bolyai-utca) No. 3. Hibás tükröket újra fonsoroz

ABBAZIA TENGERI FÜRDŐHELY



Elsőrangú szállodák, sanatóriumok és penziók
Mértékelt árak: Napi ellátás szoba és penzió 25—45 litrig. Kiváló összeköttetés. Hálóközi. Simplon. Indulás délután 5 órakor. Érkezés Abbazia Mattulia állomás reggel fél 10 órakor.

Sporttelepek

Lovarda, Teniszpályák. Szabad tengeri fürdők novemberig. Hajókirándulások Velencébe, Anconába



Prospektust és felvilágosítást ad:
FORRAI MIHÁLY,
BÁNÁT-IRODA, TEMESVÁR

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi övszerek nagy raktára

SAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAK

Modern üvegciszolda és tükörgyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tükröket és butorüvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Rabát és kosztüm

legújabb divat szerinti készítését jutányosan vállalom a Kinizsi-utca 2 sz. alá áthelyezett női divatszalonomban. A n. é. közönség további szives pártfogását kérem. 1418

Dávidovics Mór

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-kereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

1352

Schönberger, Spitz & Co.

Bőr!

Olcso bevasárlási forrás. Állandó nagy raktár blankbőrökben, brustblatt, egymint barkás- és sima tehenbőrök, natur tehenbőrök, sima pitlingek, boxcalf bel- és külföldi gyártmányokban, valamint az összes más anyagok nagyon olcsó árban kapható Klein Gerson utóda, Eibenschütz & Grün bőrkereskedésében, Timisoara, Cetate, Str. Eminescu (Zapolyag.) 4.

Bőr!

Csecsemők, kisgyermekideális ápolószere a Höfer-féle gyermek hintőpor és Höfer-félegyermek-oróm!

COMP.

Telefon 8-84

illanoscivilégi
Üzlet: Str.
tem-u.) 2
Nevad
(ca)

nyek, csillárok,
mindennemű
nagy raktára.

ezések

asztalosműhely-
szerezhető be

utca 92

ezöntő műhely

tér 32.

J. 1465

üvegezés, refezés,

ndéglői, háztartási
cionok, táblaüveg,
porcellánedények-
b beszerzési forrás

ándor olfnál

ár, Cal. R. Ferd-
renc J.-ut) 37. sz.
nia palota mellett.

Endetall!

ványgolyó

1368

és Tsa

na Maria,
mi labda,
és galanterie
an kaphatók.

ארמון כשר

mi

a legolcsóbb
kaphatók:

ámiggár

om-u.) 8. sz.
atra ingyen

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lei. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

**Kisebb
Wertheim-
szekrényt
keresünk
meg-
vételre**



Cím a kiadóban

Egy nagy Wertheim-kassza két szarunyal, eladó. Cím a kiadóban. 5861

Ólomhamu körülbelül 150—200 kg jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Jó családból való 4 középiskolát végzett tin aranyműves tanulóknak főlvetetik Fenyő és Braunfeld céghez. 5869

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581

Keresek egy vas- és fűszerszakmában jártas, izr. vallásu segédet, ki munka és rendszerető. Ajánlatát küldje be kor és igénye megjelölésével. Káhn Aron, Halmi. 5859

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat:

körleveleket

cégekártyát

levélpapírost

számlát

legolcsóbb áron feltűnően elegáns kivitelben készíti a Kadima Nyomda Rt.

Csodáshatású gyógyfürdő

**CSUZ
RHEUMA
KÖSZVÉNY.**

ben szenvedők biztos gyógyulást találhatnak az

**ERDELYI
PÖSTYÉNBENI**

BIZUSA—BÜDÖSPATAKA (Szolnokdobokam.) Vasúti megálló. Minden vonatonál toloszék, hordágyak. Állandó orvosi felügyelet. Szálloda közvetlen a fürdő mellett. A fürdőtelepen naponta térézene

Teljes ellátás (rituális koszt) napi 120 lejtől feljebb Felvilágosítást ad a „Rádío” Cluj, Str. Regina Maria 34.

„Remington” írógép használható állapotban 6000 lejért eladó. Alkunsincs. Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban.

Szódavizgyár hatvan üveggel jutányos áron eladó. Beck Izidor, Valea lui Mihai (Biharmegye). 5865

Fűrésztelep azonnali belépésre olyan férfi vagy női tanerőt keres, ki elemi és gimnázium alsó osztályaira magántanulókat oktat és azokat évvégi vizsgára előkészíteni vállalkozik. Zeneértők előnyben részesülnek. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével „Fűrészgyár postafiókjá Calata-Mare” címre címzendők. 5868

Eladó vagy bérbéadó együzemben levő 9 járatu henger- és olajmalom vagy társulék, esetleg a berendezés külön is eladó. Mór Frojmovics, Értarcsa, Biharm., állomás Valea lui Mihai. 5864

Gyógy- növényeket

kőrishogarat és anyarozsot vásárol a „HERBA” vállalat, Cluj, Strada N. Iorga 2. 1562

Zsidó fiatalember több évi irodai gyakorlattal, magyar-német levelező, a könyvelésben jártas és gyakorlott gépirő, megfelelő alkalmazást keres. — Szíves ajánlatokat a „Szamos” kiadóhivatalába kér. 5863

Üzemi konyha önálló vezetésére azonnali belépésre olyan zsidó nőt keresünk, ki saját magánál vagy jobb uri háznál ilyen minőségben már működött. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével „Fűrésztelep postafiókjá, Calata-Mare” címre címzendők. 5868

Nyugágyat

bukkiából kartámlákkal és lábtartóval, vászon nélkül 170.—, extrakivitel 250.—, vászonnal 350.—, extrakivitelben 430 lej beküldése ellenében legszolidabban szállít nagyban is: Weisz Kálmán Oradea-Mare (Nagyvárad), Nagyplactér 10



Uj rövidáru üzlet!

Uj rövidáru üzlet!

Husz év óta fennálló miderkészítő üzletemet rövid- és divatáruval kibővítettem

1543

Rosenzweig E. párisi mellfűző műterme Cluj, str. Reg. Maria 6

Szaküzlet az erdőipar számára!!

Szállít gyári áron

Eredeti Remscheid gyártmányú tégely acélgatter, kör- és hasasfűrész, eredeti Rotschild-féle talpfakapcsot, Cserebogár és Tiroli fűrész-élesztő korongot. Stb. Stb.

Szállít gyári áron

Mannesmann-féle mozdony- és kazán forresőveket, vörös- és sárga rézcsövet, lemezt, mindenféle anyacsavart, sinacsavart, sinszeget, tömitéseket, fémeket, csapágyfémeket.

JAKOB POLJANSEK
cégg y á r t m á n y a :
Plankáts,

krajnai fejszék, capinok stb.

romániai főelárusítója

Eugen Grossmann Jenő, Oradea-Mare Baross-utca 10. sz. alatt

vas-, fém- és műszaki kereskedő

Vesz mindenféle ócska fémhulladékot, fémsalakat (gekrätze). Közvetit és gyorsan leszállít külföldi (németországi, ausztriai és csehszlovákiai) gyári összeköttetései révén mindenféle üzem- és szerszámgépet, géprészeket, vasutfelszerelési cikket stb., ugyszintén használt gépeket és kazánokat

A kolozsvári CZELL-Sörgyár

gy á r t m á n y a i

a Hercules duplamalátá **tápsör** különlegesség és a világos



Monostor sör



stólérhetetlen minőségük miatt vezető márkának bizonyultak

1428

Mindenütt kaphatók!

Mindenütt kaphatók!

**CHARGEURS
★REUNIS★**

Legnagyobb francia

Délamerikai vonal

Vezérképviselőt Nagyrománia részére

ADOLF SALOMON FIA

Bucuresti, Str. Paris 14

Hajóra szállás:

Hamburg, Havre és Bordeaux-ban

Kitünő kiszolgálás, nagy kényelem, elsőrangú ellátás, gyors utazás, külön kajütök. 1542

